ATEITIS

1962, RUGSĖJIS, NR. 7

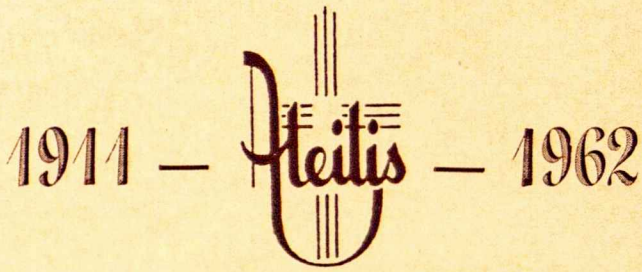

LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS
LITHUANIAN R-CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

1962 RUGSĖJIS - SEPTEMBER Nr. 7

TURINYS

Redakcijos žodis 161
Žvilgsnis iš ateities į praeitį 162
Rankos, **Leonida Paulytė** 164
Išeivis (eil.), **Jonas Šoliūnas** 165
Jaunučių stovykla **E. J.** 166
Erdvės amžinybėje, **Romas Sakadolskis** . . 170
Baigusieji 173
Asmeniška Studento Atsakomybė,
Auksė Liulevičiūtė 178
Jaunučių Poezija 180
Per Prizmę, **Vytenis** 181
Spaudos apžvalga, **Rimvydas Šliažas** . . . 182
Paminklai, kurie juoktųsi, **J. Šoliūnas** . . . 183
Los Angeles jaunučių stovykla, **K. Domkus** 184
Kanados MAS stovykla, **J. Š.** 186
Knygos 188
Darbai ir žmonės 189
Vox Populi 192
Kreivos šypsenos . . viršelio trečiam puslapyje
Galvosūkiai . . . viršelio trečiam puslapyje

Viršelis **A. Urbanavičiaus;** 161 p. iliustracija **G. Žumbakienės.**
Šį numerį redagavo **P. Kaufmano** kolektyvas.

Vyr red.: Rimantas Repšys
Pad. red.: R. Sakadolskis
Literatūra: Lilė Tumosaitė
Moksl. reik. ved.: R. Juozevičiūtė
Korespondencijos: Audronė Garbenytė

Redakcijos adresas:
"Ateitis"
6540 S. Campbell Ave.,
Chicago 29, Ill.

★

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August by the Lithuanian Catholic Youth Association.

"ATEITIS"
5725 So. Artesian Ave.
Chicago 29, Illinois

★

Prenumerata metams $5.00
pagal JAV dol. kursą.
Garbės prenumerata metams $10.00
Subscription $5.00 per year

Vyr. red.: P. Kaufmanas
Pad red.: Vacys Šaulys
Literatūra: Dalia Kolbaitė
Moksl. reik. ved.: L. Bačinskaitė
Korespondencijos: V. Bičiūnaitė

Administracija:
5725 So. Artesian Ave.
Chicago 29, Illinois

★

Second class postage paid at the Chicago Post Office

Netrukus įžengsime į naujus mokslo metus, naujus darbus, gal į visai naują gyvenimo būdą. Daugelis iš mūsų išvažiuos į svetimus miestus, daugelis pagaliau užbaigęs studijas eis į darbą, kariuomenę, sukurs šeimą. Ir kažkaip atrodo, kad vasaros galas vis atžymi naujų metų pradžią. Baigiasi atostogos, stovyklos, prasideda mokslas. Ak, tos stovyklos! Visuomet atrodo, jog jos dar taip toli, toli... ir staiga jau atsirandame tarp seniai nematytų veidų. Vėl turime progą pasikalbėti apie daugybę temų, pasidalinti mintimis, pailsėti, ir vėl grįžę namo pasijuokti atsiminę kaip purtėmės eiti į diskusijas ir klausyti paskaitų, nors širdyje visi žinome, kad be jų stovykla nebūtų buvusi ta pati: vis kažko būtų trūkę.

Taip, tai yra vasara. Tai laikas, kada dažnai metam žvilgsnį į praeitį, apgalvojame nuveiktus ar nenuveiktus darbus ir kuriame naujus planus.

Mums, kurie "Ateityje" dirbame, ypatingai svarbi ši vasara, šių mokslo metų pradžia. Keičiasi redakcijos veidai, daug ko reikės išmokti, daug pašalinti netikrumų. Ir štai, besiruošiant šiam darbui mums atsidarė lyg naujas pasaulis. Staiga teko daug giliau susipažinti su "Ateitim", pažvelgti į jos dvasią. Matyti kiek daug darbo buvo įdėta, kiek pastangų daryta, kad "Ateitį" padarytų įdomiu ir patraukliu leidiniu. Ir taip bežvelgiant pasidaro malonu. Malonu, nes matyti kokį puikų darbą atliko pirmi Čikagos redaktoriai Rimvydas ir Rimas ir visi jų talkininkai. Malonu, nes turime galimybę tęsti jų taip gražiai pradėtą darbą.

Iš Jūsų, mieli skaitytojai, tikimės ir laukiame pagalbos, kritikos. Nebijokite kartais paimti į ranką plunksną ir parašyti nors ir kelis žodelius: kas patiko, kas ne, apie ką norite pasiskaityti, kokius vaizdus matyti. Bet dėkingiausi Jums būsim, kai patys, net neprašyti, atsiųsite gausybę straipsnių, kūrinių, korespondencijų ir fotografijų. Ir taip bendradarbiaujant "Ateitis" pasidarys tikras Ateitininkijos veidrodis, į kurį pasižiūrėjęs kiekvienas iš mūsų galės su pasididžiavimu tarti: "Ir aš čia prisidėjau!"

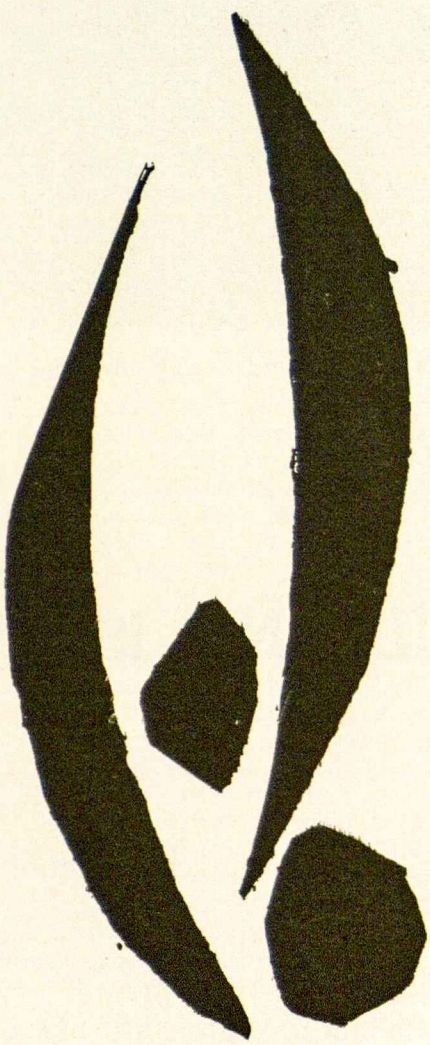

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

Mes stovyklavom jaunučių stovykloje Dainavoje.

ŽVILGSNIS IŠ ATEITIES Į PRAEITĮ

(IŠ CHICAGOS STUDENTŲ DRAUGOVĖS ŠVENTĖS PROGRAMOS)

Besiruošdamas ateitininkiškajam įžodžiui, nevienas kandidatas save atranda praeities ir ateities sankryžoj: svarstydamas organizacijos istoriją, jis žiūri praeitin; žvelgdamas į ateities darbo vagą, jis svarsto uždavinius, metodus ir organizacijos santvarkos problemas. Taigi, ir mums visa tai besvarstant susiliejo ateities, dabarties ir praeities sąvokos.

Pro Chicagos rūkus matėme Lietuvos gamtovaizdžio nuostabų ir ramų grožį, kurį primindavo vaikystėje girdėti mamytės pasakojimai. Ties tamsia pamiške sėdėjo trys vyriškiai. Nujautimas sakė, kad metai jau 2000-tieji ir kad šie trys atstovauja "Ateities" steigėjų dvasią: jie matė pirmuosius žingsnius, o dabar iš kito pasaulio žvelgia atgal. Jų veido išraiška atrodė dar tamsesnė už miško foną. Jie kažką diskutavo ir buvo gaila, kad mūsų vizija gimė taip vėlai ir jų pokalbį pagavo jau įpusėjus.

Pirmasis kiek susilenkęs priekin žvelgė rūščiu žvilgsniu pro storus akinius, kurie vos kabojo ant erelio nosies.

Antrasis gerokai stambesnės sudėties, pailgo veido, kuris spinduliavo nevaržomu tiesumu. Jo lėti judesiai ir dar lėčiau reiškiama mintis, tarsi, prašėsi pagalbos tą aukso giją iš jo greičiau ištraukti.

Trečiasis, asketiškos išvaizdos: augštas, plonas, siauros akys ir pailga barzdelė, tarsi, priminė rytiečių didiką.

„Didžioji anų laikų problema, sakote? Nagi, nuo 1960-tųjų metų vos keturiasdešimtis metelių praėjo. Per tą laiką žmonių protu skaičiuojant, dangus su žeme susimaišė ir išvirto problemos negirdėtos, neregėtos. Anais laikais, visi svetimuos kraštuos gyveno. Manyčiau, kad didžioji tų laikų problema buvo jų jaunimas. Geri jie buvo žmonės ir sunkiose sąlygose pastangų daug parodė. Bet aš suprasti negaliu jų grožio sampratos. Juk mes su Mykolaičiu nevieną DRAUGIJOS puslapį ginčų krauju nulaistėm diskutuodami ir bardamies dėl estetikos teorijos. O gi tos kartos jaunimas praleisdavo dienas klausydamies eilių, kurios nei rimo nei ritmo neturėjo. Tai dar būčiau atleidęs, bet kas matė? — eilėraščiai be minties, be idėjos, be turinio. Pro pilkšvus debesis klausydavaus kaip jų eiles akompanuodavo bugnų triukšmas ir jų mintis buvo tuščiavidurė, kaip tie jų instrumentai. Kai nuo alaus buteliuose įkištų žvakių varvėdavo garuojąs vaškas, norėdavau sušukti! — Išeikit švieson, kur amžinas grožis jums kelią apšvies. Ko sėdit uždari ir tylūs? Menas tai davimas naujo žodžio, tai prabilimas į savo tautą, o per ją ir į žmoniją. Menas tai žmogiškoji kūryba, kurioj atsispindi Amžinasis Logos. Ta kūryba negali prieštarauti dorai, negali neigti tiesos. Menas negali būti šlykštus, o poezija tik klounų štukos.

Kodėl gi aš gimiau taip anksti, sakydavau aš sau, nors angelai susiraukdavo į mano tokį priekaištą Dangiškajam Tėvui. Būčiau skatinęs, būčiau meno, veiklos prieauglį tremtinių tarpe auginęs.

Tiesa, turiu prisipažinti, kad ir aš klaidų dariau savo žemiškajame gyvenime. Kaip išpeikiau kadaise Brazdžionį! Kaip jam savo plunksna šonus išvanojau! Gal buvau pergriežtas, bet jis pasitaisė, tapo pabirusios tautos šaukliu ir pranašu. Kas gi galėjo žinoti?

Ak, visgi trūko mūsų pabėgėlių jaunimui grožio supratimo — Grožio, kuris veda į pasišventimą ir nenuilstančias darbo ir kovos pastangas."

* * *

„Kam gi su tokiu pesimizmu, gerbiamasis Prelate. Tiesa, jų grožio samprata kiek skyrėsi nuo mūsiškės, bet turim atsimint, kad jų ir sąlygos juk buvo kitos. Kažin ar mes, jei būtume jų aplinkoj gyvenę — dviejų kultūrų sankryžoj — nebūtume estetiką kitaip supratę? Pažvelkit tik, keli jauni poetai išliejo savo širdį ir Viešpaties ne vieną mintį poezijoj, kuri mums būtų atrodžius svetima ir nesuprantama. Mes augom savo tėviškės padangėj, mes gimėm jos duonos kvapo apsupti. Mes tiek turėjom daug, o jie tėvų pasakojimais tesivadavo. Neteisinu aš jų klaidų, tik konstatuoju faktą.

Jų problemą aš matau dar kitokią. Kažkur tremtinio kelionių kelyje užgeso entuziasmas, išblėso noras imtis atsakomybę už daugelį. Tačiau jie organizavos kaip ir kur galėjo. Ir kongresai, ir konferencijos puošė jų darbo vagą. Buvo idėjų, buvo darbų — reikėjo tik žmonių, kurie būt ėmęsi tas idėjas platinti, kurie būt uždegę naujo entuziasmo žiežirbas. Atsirado tų žibintų vienas kitas, bet toli gražu permaža.

Tiesa, pripažinti aš turiu, kad laiko perspektyvoj jų darbai kitaip atrodo. Kai atėjo laikas grįžti atgal į savo kraštą, naujo entuziasmo bangos užliejo tų laikų kartas. Jie ėmėsi darbų, kurių akivaizdoje ir mes gal būtumėm nuogastavę.

Kai rašiau pamatinius klausimus, man nereikėjo atsakyt, kad esame ir tremtiniai. Mes ATEITĮ išleidom — jie du kartus ją vėl atkūrė — jos puslapiuose jie išrašė savo ilgesį ir džiaugsmą, skausmą ir viltis. Dabar jie ATEITĮ vėl kuria Lietuvoj — jos puslapius puošia kaskart vis taisyklingesnė sintaksė ir naujesnės mintys. Bet ar galim tuo stebėtis? Po penkiasdešimt blaškymosi metų jie grįžo atgal — jau senukai — o tie, kuriuos priglaudė svetimos žemės guolis, atsiuntė savo vaikus, kad vėl kurtų naują ateitį. Klaidos akis badė ir gėris taip greit pasislėpdavo už ginčų ir nesusipratimų paviršiaus. Visa tai nubyrėjo kaip lengvos ir bereikšmės dulkės. Liko jų darbo branduolys."

* * *

"Ak, taip! Laikas išsijoja gera ir bloga. Kiek kartų jie sprendė ar ideologija keičiasi, ar ne. Svarstė jaunoji karta, koks santykis tarp ideologijos ir gyvenimo, atskiro asmens. Per metų eilę aš jiems tekartojau, kad ateitininkas turi turėt šviesų protą, tvirtą valią, plačią širdį ir jautrią sąžinę. Tą balsą jie išgirdo — reikėjo tik gyvenime pritaikyt. Metodų ieškojo, metodų, kuriuos pakeistų jauni Amerikoj, Australijoj, Kanadoj gimę daigai. Jie netikėjo, kad žengia pirmyn, kad idėjos vystosi ir auga, kad jas pasisavina kiti kraštai ir kiti žmonės. Dažnai žvelgiam į tai lyg į neigiamybę, bet jeigu lieka branduolys, kurį pasaulin atnešėme mes, tos idėjos tampa turtingesnės. Užkirsti pažangą žmogui, istorijai ar minčiai yra palikti tuštumą visuose trijuose. Idėjas sėti galim mes — galim perduoti kartoms, bet jų uždavinys rasti pritaikymus, rasti gyvą ryšį tarp teorijos ir praktikos darbų. Kas atsakys ar viena ir antra išsibalansuoja? Rodės visa žuvę, kad visa dingo su praeitim, bet ateity išsiskleidė nauji žiedai, kurie savoj žemėj neša gausių vaisių. Kas gi sakys, kad jų klaidos buvo bergždžios ar jų mintys bevertės? Ruošia dabar vėl Palangos konferenciją — jie, kurie prieš šimtą metų buvo mūsų ateitis, mūsų idėjų viltis."

* * *

Rytuose iš Michigano ežero pakilo nusipraususi saulutė, ir dingus pilkam rūkui dingo kandidato svajos: dingo mūsų trys didieji, tačiau jų dvasios išskleisti sparnai, jų viltys, jų troškimai liko mumyse. Gal sakysit šventvagystė įdėti tuos optimizmo žodžius į steigėjų lūpas, kai mūsų darbai dažnai juos, rodos, turėtų apvilti. Mes tikim tačiau, kad ateities kartos mūsų pastangose ras pagrindo džiaugtis, tik laikas atskleis tų pastangų teigiamus rezultatus. Su ta mintim, mes šiandien norim sušukti: „Ateitininkai, ateitin!"

RANKOS

L P
E A
O U
N L
I Y
D T
A Ė

Horizontą dažo aušros pilkuma. Mieguistom akutėm mirksi bebundąs rytas. Pro langą dvelkia pavasario vėsuma. Jau visa nutilo. Dabar sugrįžta praeities šešėliai.

Ar tai buvo vakar? Rods, amžiai jau praslinko, rods, veidrodyje pasitiks senatvės raukšlės ir žilų plaukų sidabras.

Nusėdo miesto troškus vakaras. Slėgė dūmų pilkuma ir neono šviesų neramus blykčiojimas. Atsiguliau. Pamaži nutilo jaunuolių įžulus šūkavimas. Dabar, tarsi, atsikvėpė gatvių mūras, nes jam praėjo nesaugios nakties pavojus. Į kietą grindinį kaukšėjo madingi batukai. Kodėl tokią vėlyvą valandą moteriškės žingsnis lėtas ir savotiškai betikslis? Tolumoj nuaidi jos maži batukai, ir vėl tyla.

Sunkus žingsnis, nepavargusio, tik sąžinėj susivėlusio žmogaus. Stoviniuoja — turbūt dairosi, ko nors ieško. Pagaliau apsisuka, ir sunkūs žingsniai nuskamba ton pačion pusėn, iš kurios atėjo.

Slenka valandos, lyg sraigė savo naštą vos bepakeldama. Nurimsta mašinų prašvilpiantis ūžimas. Jų įkyri šviesa vis rečiau apibėga kambario seniai dažytas sienas. Šventųjų ekstazės pagauti veidai dabar vien tamsiai šypsos. Apima snaudulys, lyg motina išgąsčio momente glausdama savo kūdikį. Širdis apsąla poilsio ir užmaršties viliojančiame artume.

Pro neišmatuojamą miego tamsą prasimuša sirenų garsas. Liepsnoja netolimos bažnyčios bokštas. Kambary tuščia. Nepajuntu, kaip greit atsirandu gatvėj, ir susirūpinimo žingsnių klausos nebylių namų veidai.

Žmonių minia. Jų poilsio nuskaidrintose akyse atsispindi spranksinti liepsna. Policininkai, gaisrininkai šūkauja virš ugnies ošimo. Minia keistai tyli, lyg suakmenėjus, stebi, kaip vandens šalta srovė virš bažnyčios stogo virsta garų kamuoliais. Klebonas, lyg pritrenktas, stebi, bejėgiškai rankas nuleidęs. Bejėgės rankos — keista, juk joms kasdien paklusta Dievas... Bet ryt sekmadienis, o Dievas nebenužengs į tą rūkstančių pelenų krūvą.

Su dusliu atgarsiu įlūžta stogas ir krenta tarsi prarajon. Dabar staiga atgyja žmonės. Pasigirsta užslopintas moters verksmas. Liepsna pradės tuoj blėsti, o tik dabar ašaromis užspringsti.

„Čia mane krikštijo, čia Komunijos priėjau, po Jo kojų nekartą suklupau...“ Tik dabar tos kuklios statulos, dažytos kolonos ir nutrupėję suolai atrodo tokie gražūs.

Akimis lekiu per minią. Veidai ašaroti, sujaudinti, susimąstę. Tik kitoj pusėj vienas stovi ramus; jo akyse, tarsi, šokinėja žiežirbos. Mušuos per tirštą minią jo pusėn. Išmuša prakaitas, o mano pastumtų žmonių nepasitenkinimo murmesių jau nebegirdžiu. Bet, kai pasiekiu minios kraštą, — jo nebėra. Norisi šaukti, visą sielos skausmą išlieti...

Nežinau, kas daryt. Dauguma jau pradeda skirstytis namo — visa, kas buvo įdomu, pasibaigė, liko tik pilki dūmai ir pelenai.

Staiga vėl sirenos. Praūžia gaisrininkų sunkvežimiai. Nuo karščio pajuodę veidai slepia nuovargį ir įtampą. Žmonės skuba į sankryžą stebėti. „Mamyte, kodėl vėl bažnyčia dega?“ —

paklausia priešais stovinti mieguista mergaitė.

„Bepročio darbas, mažyt. Tokius tik kur nors užrakinti reikia. Per vieną naktį dvi..." — nerviškai skamba motinos atsakymas.

Pasilieku minios pakrašty. Laukiu, dairaus. Matau, jis stovi ramus, klaikiai besišypsąs. Tyliai prieinu.

„Einam namo, Ali... Sušalsi tik pavasariniu paltu... Negera bus taip ilgai žiūrint..."

Jo akys blankiai žvelgė į susirūpinusį veidą. Dingo šypsena ir baimingai pradėjo trukčioti pabalę lūpos.

"Vale?" — klausiančiai jis sušnabždėjo.

„Taip. Einam, Ali." — paėmiau už parankės ir nusigręžėm nuo degančių sienų vaizdo. Jis nesipriešino, — ėjome neskubėdami. „Tai bedievio darbas!..." — lydėjo pralenkiančiųjų balsai. „Gal koks fobija sergąs..."

Jis negirdėjo, tik retkarčiais sudrebėdavo ranka, kurios alkūnės laikiaus įsikibusi.

„Ali, Ali" — kartojau iš nuovargio ir įtampos uždususi, kai pagaliau užsidarė buto durys. Jis stovėjo sustingęs gelsvoj prieškambario šviesoj, rankas tebelaikydamas savo apsiausto kišenėse. Pilkai melsvos akys, kaip pro sapną, kažko ieškojo. Jis tylėjo, net kai priėjau artyn, nieko nesakė. „Tavo rankos..." — tariau, o jis savo sustingusį žvilgsnį nukreipė į savo rankas. Jos buvo pajuodę, vietom kilo pūslės. Jo veidą nudažė panika ir akys ieškojo kur staiga pasprukti.

„Jie ateis... jie ateis... sakė, aš bedievis. Vale, jie sakė, aš bedievis... Kodėl jie taip sakė?"

„Palauk, Ali... einam nuplausiu rankas, nebeskaudės. Niekas neateis — nebijok." — ramino, tarsi, kūdikį, vesdama prie vandens krano. Atrodė, lyg jis skausmo visai nejaustų. Tik, kai rankas nuplovė ir aprišo, jis pradėjo verkti, tyliai, ramiai, kaip įžeistas vaikas. „Kur aš buvau, Vale? Ką dariau? Aš neatsimenu, o jie ateis... klaus... Užgesink šviesą — jie nematys."

Pagaliau įtikino jį eiti gult. Į pieną įmaišė miego vaistus ir liepė gerti. Praėjo pusvalandis — į miegančiojo vienodą kvėpavimą jos širdis mušė keistą taktą. Ausyse skambėjo panieka persunktas balsas: "Tai bepročio darbas... tik užrakinti reikia... bedievis... bedievis... bedievis..."

Lauke aušo. Miesto gatvėmis prasidėjo dienos judėjimas. Širdį varstė neišsakomas skausmas, o prieš akis dar tebestovėjo jo apdegusios, pajuodusios rankos.

J. ŠOLIŪNAS

IŠEIVIS

Rytas,
Diena

Ir naktis amžina.
Pro lankas,
Pievas,
Jievas,
Smūtkelį,
Pro sesers išdabintą darželį,
Pro pavasary žydintį sodą —
Praėjai kitados tu dainuodams.

Diena — tik viena,
O naktis amžina.

Pro žemes senų Prūsų užsėtas,
Pro pilis senio Vilniaus kerpėtas,
Pro paskendusią jūroj legendą,
(Kur Kastytis Jūratės neranda),
Pro Marienburgą,
Žalgirį,
Vyslą,
Lenkų žemę — tą amžiną mįslę,
Tu ėjai ir ėjai nevaitodams,
Girių Vokės nebodams.

Tik naktis — ji viena,
Tik jinai amžina.

Pro vartus Buchenvaldės stovykloj,
Pro vaikus nužudytus vystykluos,
Pro derybas Atlantoj,
Paryžiuj,
Pro namolei sugrįžtančius žydus,
Tu eini ir eini nesustodams,
Visados apie laisvę svajodams.

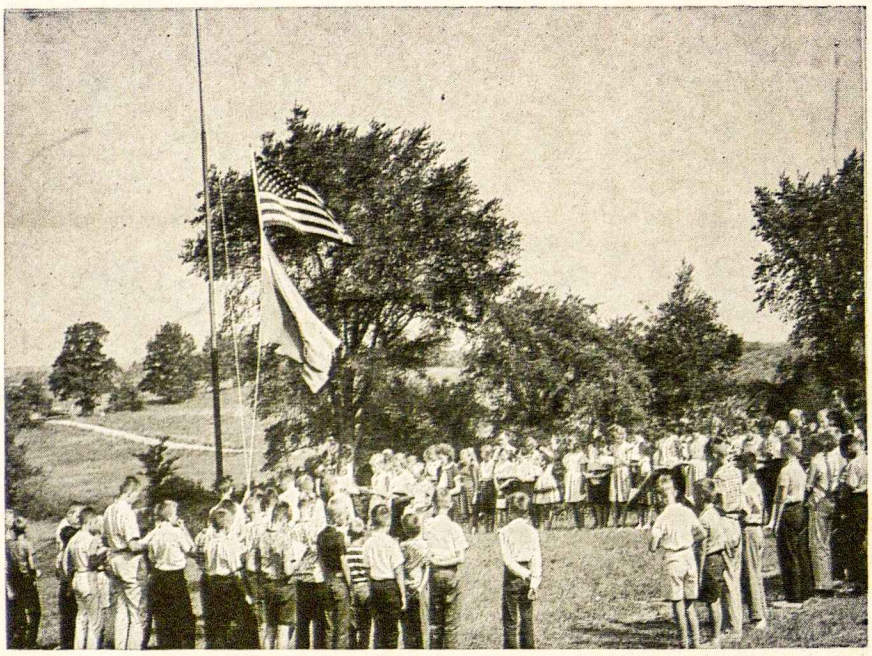

Po vėliavos pakėlimo...

JAUNUČIŲ STOVYKLA

...išėjo visi vaikai į mišką...

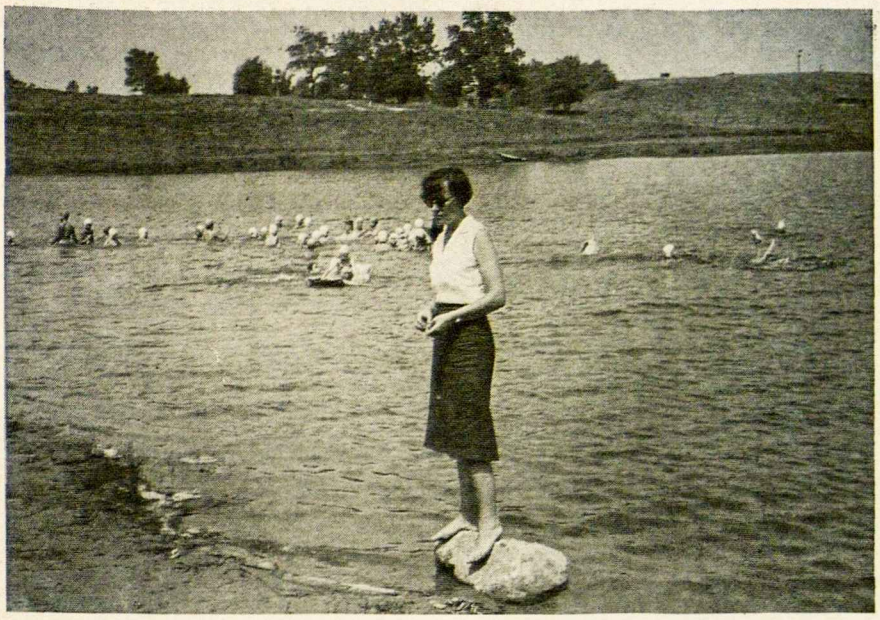

Šlapias vanduo.

Ei, jauni į būrį vieną,
Mūsų laukia Lietuva...

Dvi savaitės, nuo birželio 24 d. iki liepos 8 d. linksmai skambėjo jaunučių at-kų himnas Dainavoj. Čia stovyklavo iš Detroito, Clevelando, Grand Rapids, Čikagos ir jos apylinkių suvažiavę jaunučiai ir gražiai bei linksmai leido saulėtas vasaros dienas žaliojoje Dainavoje prie Spyglio ežerėlio.

Sekmadienį, birželio 24 d., oficialiai prasidėjo stovykla, bet jau šeštadienį registravosi stovyklautojai, pavieniai atvykę iš Detroito ar Clevelando. Sekmadienį po pietų, iš Čikagos atvažiavo du autobusai linksmai nusiteikusių vaikučių. Tai buvo didžiausia stovyklautojų dalis ir tuoj Dainava tapo gyva. Stovyklautojai buvo suskirstyti būreliais ir jiems nurodytos lovos. Susikraustę į namelius, visi išskubėjo prie Spyglio nusiplauti kelionės dulkes ir prakaitą. Čia atsigaivinę, grįžo galutiniam susitvarkymui ir po vakarienės prasidėjo stovykla su pasiruošimu vakaro laužui.

Stovyklos vyriausia vadovė ir organizatorė buvo Birutė Miniataitė iš Čikagos. Jai talkininkavo stovyklos komendantas Rimas Laniauskas iš Clevelando, mergaičių vadovė Ina Kaufmanaitė (Čikaga), ir berniukų vadovas Erdvilas Bankauskas (Detroito). Vyriausia stovyklos vedėja buvo Seselė Bernarda, virtuvės viršininkė buvo Seselė Palmira, ligoniais rūpinosi Seselė Liucija, o Seselių vyriausioji buvo Seselė Felicija. Kapelionas kun. dr. P. Celiešius. Gražių dainų stovyklautojus mokė muzikas Faustas Strolia, o vakarines programas pravedė Zita Acalinaitė (abu iš Čikagos). Pašnekesius turėjo Jūratė Juozevičiūtė, Rita Jaraitė, Elena Jasaitienė ir Algis Norvilas (visi iš Čikagos). Sportą pravedė Laima Bačinskaitė (Čikaga) ir Kazys Jankauskas (Detroitas).

A. Norvilas turėjo ir daugiau pareigų, jis buvo berniukų vadovo pagelbininkas ir stovyklos ūkvedys. E. Jasaitienė pagelbėjo mergaičių vadovei ir rūpinosi užsiėmimais salėje.

Šįmet stovyklon suvažiavo 124 stovyklautojai, bet po pirmos savaitės dėl įvairių priežasčių, išvažiavo keliolika namo ir stovykloj liko 104 stovyklautojai. Stovyklavimas vyko sklandžiai ir sėkmingai. Oras, išskyrus porą dienų, buvo labai gražus. Porą kartų vidury gražios dienos išmaudė smarkus, bet trumpas lietus, tačiau tas nesugadino stovyklautojų geros nuotaikos.

Stovyklos dienos turėjo panašią dienotvarkę, tik vakarais vykdavo salėj ar prie laužo skirtingos progra-

Kartais dainavom...

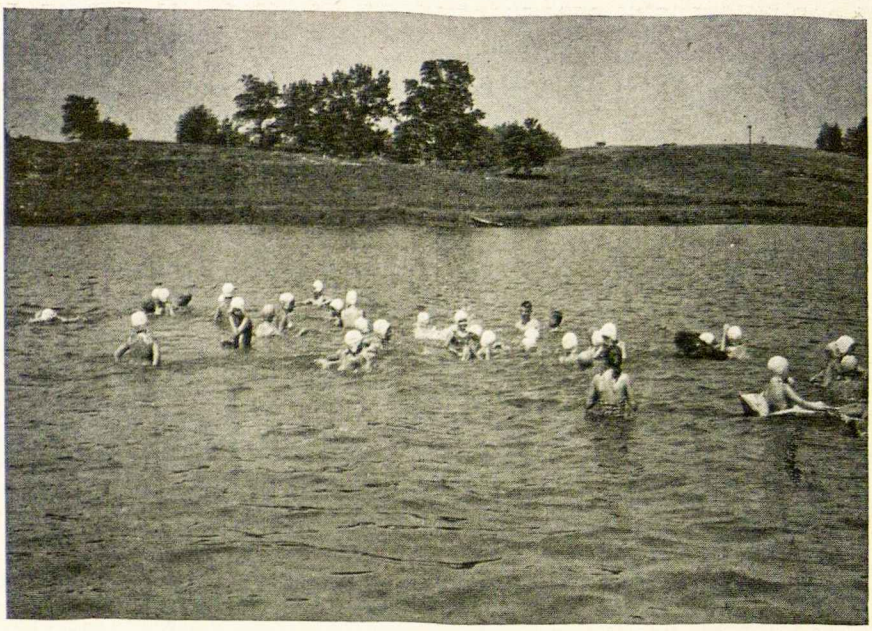

...ir maudėmės...

mos. Diena prasidėdavo 7 val. jei būdavo Šv. Mišios, o jei nebūdavo, tai 7:30 ar net 8:00 val.. Prieš pusryčius vėliavos pakėlimas ir 8:30 pusryčiai. Vėliavą keldavo berniukų būrelis, kuris praėjusią dieną surinko daugiausia taškų (taškai duodami už paskirų darbų atlikimą, mandagumą, tvarkingumą ir aktyvumą). Taip pat prie vėliavos stovėdavo daugiausia taškų surinkęs ir mergaičių būrelis. Po pusryčių apie valandą tvarkydavosi nameliuose.

10 val. prasidėdavo pašnekesiai arba užsiėmimai. Pašnekesiai vykdavo daugiausia gamtoje, o užsiėmimai salėje. Iki pietų būdavo du ar trys pašnekesiai 20-30 min. ilgumo ir dainavimo pamoka. Kartais pašnekesį pakeisdavo užsiėmimas salėje, kur būdavo rašomi rašinėliai stovyklos laikraštėliui, piešiama arba dirbami darbeliai.

Stovyklautojai pašnekesiams buvo suskirstomi į vyresniųjų mergaičių, vyresniųjų berniukų ir jaunesniųjų grupes, kad būtų galima kiekvienai grupei geriau pritaikinti pašnekesį ir būtų lengviau bendrauti su mažesne grupe.

Po pietų, poilsio valanda nameliuose. Čia daug kas rašydavo laiškus, skaitydavo, žaisdavo, ir ruošdavosi eiti maudytis. Nuo 2 iki 4 val. maudymosi laikas, kurio visi labai laukdavo. Grįžę iš ežero, gaudavo pavakarius, pusvalandį vėl padainuodavo ir likusį laiką iki vakarienės praleisdavo sporto aikštėje. Sporto laiku įvyko daug rungtynių, varžybų ir lenktynių. Jų laimėtojai buvo apdovanoti įvairiomis dovanėlėmis. Mėgiamiausias žaidimas buvo kvadratas, net ir vadovybė buvo įtraukta į rungtynes.

Vakarienę pavalgius ir nuleidus vėliavą, stovyklautojai ruošdavosi vakaro programai. Po programos gaudavo bulkutę su pienu ir padėkoję Dievuliui už gražiai praėjusią dienelę, visi eidavo miegoti. Antrąją savaitę įsilinskminus, prieš einant gulti p. Strolia pagrodavo akordeonu ir jaunimas mokėsi šokti.

Salėje veik visus užsiėmimus pravedė E. Jasaitienė, pamokydama lietuviškai rašyti. Daugiausia buvo rašoma stovyklos laikraštėliui apie stovyklos gyvenimą (laikraštėlis „Uodų Karalystė" buvo atspausdintas grįžus į Čikagą, užpildytas stovyklautojų rašinėliais ir eilėraščiais). Užsiėmimų metu taip pat buvo piešiama, ir sto-

...ir grįžom iš miško...

vyklautojų piešimais buvo papuošta salės sienos, visi galėjo gėrėtis savo darbeliais. Vyresniosios mergaitės buvo pamokytos juostų audimo.

Paskutinio šeštadienio ryte J. Juozevičiūtė pravedė rašinėlio konkursą. Tema „Aš žiūriu į ateitį". Konkurse dalyvavo vyresnieji (10-12 m.) berniukai ir mergaitės. 1-ą vietą laimėjo Irena Banionytė ir Vytautas Narutis. II-rą vietą: Birutė Baltrušaitytė, Jūratė Jasaitytė, Jonas Kundrotas, ir Raimundas Sidrys. III-čią vietą: Vida Geštautaitė, Zita Girginaitė ir Vytautas Kliorys. Konkurso premijoms Cicero Vysk. Valančiaus moksleivių atkų kuopa buvo skyrusi 10 dolerių; atsiradus daugiau premijuotinų rašinėlių MAS c.v. dar pridėjo 18 dolerių, ir visi laimėtojai buvo apdovanoti pinigais.

Trečiadienio ryte (liepos 4 d.) buvo iškyla į gamtą. Visi stovyklautojai ėjo per miškelius, laukus ir tvoras iki vieno ūkininko, kur galėjo pasiskinti vyšnių.

Vieną dieną (negalint eit maudytis) stovyklautojai buvo pamokyti šokių ir žaidimų: noriu miego, klumpakojis, polka su ragučiais ir kitų. Polka su ragučiais tapo mėgiamiausias šokis ir kiekviena proga, sugavę muzikantą (p. Strolią su akordeonu), prašydavo leidimo šokti.

Ne tik dainavimo pamokų metų, bet prie laužo, taip pat einant prie jo ir grįžtant, ar net pavalgius prie stalo, skambėdavo linksmai stovyklautojų dainos, vedamos nepavargstančio p. Strolios. Jo rūpesčiu paskutinį šeštadienį buvo užrekorduotos visos stovyklautojų dainos. Mėgiamiausia stovyklautojų daina buvo:

Išėjo tėvelis į mišką...
Pamatė tėvelis komendantą...
Nušovė tėvelis komendantą... ir t.t.

Vakarais vyko minėjimai, konkursai, laužai ar kitoki pasirodymai. Iš viso turėjome keturis laužus ir penktą programą atlikom salėje, nes buvo blogas oras. Pirmojo sekmadienio vakare buvo stovyklos atidarymo laužas, jį uždegė stovyklos globėja seselė Bernarda. Prie laužo pasirodė tik mergaičių būreliai, atrodo, berniukai dar nedrįso. Seselei Bernardai pritariant akordeonu, buvo sudainuotos kelios dainos. Antrojo laužo pasirodymų tema buvo cirkas, prie trečiojo (liepos 4 d.) buvo kepamos dešrelės. Pavakarieniavę keptų dešrelių ir pauogavę vieni šoko, kiti dainavo ar žaidė. Einant namo pro ežerą, berniukai mėtė degančius žėručius, taip buvo prisiminta Amerikos Nepriklausomybės šventė. Paskutinis laužas buvo penktadienį, jo pasirodymo temos buvo iš Lietuvos istorijos. Laužą uždegė F. Strolia su įdomia pasaka.

Pradžioje pirmosios savaitės įvyko pasakų vakaras. Stovyklautojai įscenizavo keletą pasakėlių, ir vėliau Seselė Palmira papasakojo ilgą ir įdomią pasaką. Kitą vakarą salėje buvo žaidimai. Šeštadienio vakare įvyko didžiojo dainiaus Maironio minėjimas. Apie Maironio vaikystę, mokslą ir jo poeziją kalbėjo seselė Felicija. Vėliau stovyklautojai deklamavo jo eilėraščius ir grupė mergaičių padainavo Maironio dainelių. Minėjimas užbaigtas jo giesme „Marija, Marija".

Sekmadienį buvo talentų vakaras. Stovyklautojai skaitlingai dalyvavo pasirodydami prie pianino, šokdami baletą, skaitydami savo kūrybą ir pan. Antradienį vakare įvyko dailaus skaitymo konkursas. Teisėjais buvo seselė Bernarda, B. Miniataitė, ir F. Strolia. Konkurse dalyvavo didelis būrys mergaičių ir berniukų. Vyresniųjų grupėje visas pirmąsias vietas laimėjo berniukai, o jaunesniųjų — mergaitės. Ketvirtadienį, prieš partizanų minėjimą, buvo pravestas deklamavimo konkursas, kuriame laimėjo vien mergaitės.

Ketvirtadienio vakare įvyko partizanų minėjimas. Apie partizanus, jų didvyriškus darbus ir kovas įdomiai kalbėjo iš Detroito atvykęs p. Zarankа. Po jo kalbos stovyklautojai sudainavo keletą partizanų dainų ir paskui visi rikiuotėje ėjo kalbėdami rožančių prie papuošto partizano kapo miškelyje. Čia kapelionas tarė žodį, mažieji stovyklautojai papuošė kapą degančiom žvakutėm, ir grįžome į namelį baigdami kalbėti rožančių.

Paskutinio šeštadienio vakare įvyko iškilmingas atsisveikinimo posėdis. Kadangi buvo šiltas oras, vakare buvo posėdis lauke prie salės. Prie gėlėm papuošto stalo buvo pakviestas garbės prezidiumas: komendantas, dainų mokytojas, berniukų ir mergaičių vadovai. Su stovyklautojais pirmiausia atsisveikino seselės Bernarda ir Felicija, pasidžiaugdamos gražiai praėjusia stovykla ir palinkėdamos vaikučiams gražių metų neužmiršti šitų gražių dienų stovykloje ir vėl sugrįžti į Dainavą. Komendantas atsisveikino keliais žodžiais, su viltimi, kad gal kitą metą vėl visi susitiks stovykloje. P. Strolia padėkojo, kad stovyklautojai taip uoliai mokėsi lietuviškų dainelių ir prašė jų neužmiršt, nuolat dainuoti namie ar keliaujant. Stovyklos vadovė, tarus trumpą žodį išdalino dovanas ir premijas. Būrys mergaičių ir berniukų buvo apdovanoti lietuviškomis knygomis už gražų elgesį pavyzdingą ir aktyvų stovyklavimą. Rašinėlio konkurso laimėtojai gavo premijas pinigais, dailaus skaitymo ir deklamavimo konkurso laimėtojai gavo knygas. Skirtingų sporto varžybų laimėtojai gavo smulkesnes dovanėles ir keli gavo trofėjus, dovanotus Cicero Vysk. Valančiaus kuopos.

Išdalinus dovanėles, stovyklautojų vardu atsisveikino Kastytis Buitkus. Po to buvo stovyklos vadovybės pasirodymas. Pradžioj vadovės: Birutė, Jūratė, Elė, Rita ir Zita padainavo „Jau vakaras buvo" (žodžiai Maironio) ir „Ten kur Nemunas banguoja" (Vyt. Nemunėlio). Jas pianinu palydėjo muzikas Strolia. Be to p. Strolia pagrojo pora dalykėlių smuiku, jam pianinu pritarė Rita Jaraitė. Berniukų vadovas Erdvilas parodė kaip berninkai miega ir p. Strolia su viena viešnia padainavo duetą „Oi, berneli, vientury".

Po vadovybės pasirodymo, salėje vyko šokiai ir žaidimai. Posėdį, programėlę ir šokius stebėjo būrelis svečių, daugiausia tėveliai, atvykę parsivežti savo stovyklautojų.

Sekmadienį, po šv. Mišių, paskutinį kartą pakelta vėliava. Čia stovyklos vadovė padėkojo savo pagelbininkams už sėkmingai pravestą stovyklą, vaikučiams už gražų stovyklavimą ir atsisveikino.

Po pusryčių visi susikrovė savo daiktus, išsikrapstė iš namelių ir nuskubėjo paskutinį kartą prie Spyglio pasimaudyti. Po pietų visi tylūs vaikščiojo po stovyklą, rašėsi vieni kitų adresus. Prieš išvažiuojant, norintieji gavo stovyklautojų ir vadovybės nuotraukas ir vieni kitiems pasirašinėjo atsiminimui. Pagaliau atvažiavo autobusai, nutilo paskutinis juokas, kai kuriems akyse pasirodė ašaros.

Taip baigėsi vėl viena jaunučių stovykla. Vadovybė dirbo sutartinai ir visas darbas vyko sklandžiai. Tarp vadovybės ir stovyklautojų buvo gana draugiškas ryšys, stovyklautojai buvo paklusnūs ir mandagūs. Vadovybė tikisi, kad nors dalis užsibrėžto tikslo buvo atsiekta per tokį trumpą laiką. Primygtinai prašant stovyklautojų tik lietuviškai kalbėti, jie parodė daug geros valios ir stengėsi visada tai atsiminti ir kitiems priminti. Visi mėgino šį tą rašyti lietuviškai ir parodė, kad dar yra daug jaunimo, iš kurio atsiras ne vienas, kuris savo sugebėjimus galės mums išreikšti lietuviškai. Daug mergaičių susidomėjo lietuviškų juostų audimu. Visi stovyklautojai daug girdėjo apie savo tėvų žemę Lietuvą, jos garbingą praeitį ir skaudžią dabartį. O lietuviškų dainų atgarsiai ilgai skambės stovyklautojų širdelėse, kol vėl atveš į žalią ir mielą Dainavą.

E.J.

Romas Sakadolskis, trečių metų gimnazistas, yra mėgėjas "science fiction" ir dažnai pats mėgsta rašyti. Jis yra darbštus ateitininkas ir vienas naujosios redakcijos narių.

ROMAS SAKADOLSKIS, Čikaga

ERDVĖS AMŽINYBĖJE

Albertas pasuko kontrolės kajutės link. Staiga jis pajuto, kad šaltas prakaitas išmušė jį. Žvilgterėjęs į savo pirštus, jis nervingai nusijuokė. Jo pirštai drebėjo. Albertas bijojo...

* * *

"Žinok, Albertai, tu dar gali atsisakyti. Aš visada galiu pakeisti tave. Niekas nežinos pakeitimo, išskyrus tave ir mane."

Albertas pakėlė akis ir įsmeigė jas į mokslininką. Profesorius, pajutęs jo aštrų geležinį žvilgsnį, susimaišė ir atsistojo. Priėjęs prie lango, jis staiga atsisuko į Albertą, ironiškai šypsodamasis ir tarė:

"Man neatsakei į mano klausimą."

Dabar buvo Alberto eilė susimaišyti. Jis atsistojo ir, nukreipęs žvilgsnį, tvirtai tarė:

"Einam!"

* * *

Sekundininkas rodė tris minutes prieš pakilimą. Albertas atsiminė paskutinius dvejus metus. Jie buvo vilties metai, pilni išdidumo ir naujokiškumo entuziasmo. Keista, bet jis tik dabar suprato, kad mirtis stovėjo šalia jo. Nors jam buvo daug kartų šis faktas pakartotas, jis buvo apakintas laimės ir garbės tiek daug, kad to negalėjo įsisąmoninti. Dabar tas paveikslas atrodė kitaip. Albertą vėl išmušė prakaitas. Jo apsirengimo ventiliatorius nespėjo jo atvėsinti. Albertas jautė, kad jo rankos vėl pradeda drebėti. Jisai susikoncentravo ir stengėsi nusiraminti. Bet tas jį tik dar daugiau sunervino. Albertas dirstelėjo į sekundininką. Jis rodė 32 seknudes prieš pakilimą. Albertas stengėsi nukreipti akis ir kartu mintis nuo jo, bet jos ten prilipo. Mintys jam be perstojimo kartojo: **jau, jau, jau...** Albertas pabalo. Jis sekė sekundininką su baisiausia baime. Jo smilkiniai smarkiai tvinksėjo, akių lėlytės išsiplėtė. Šiurpulys po šiurpulio jį krėtė. Tvinksėjimas padidėjo: ėjo stipryn ir tankyn. Albertas sukaupė visas jėgas užsimerkti. Bet jis nepajėgė atplėšti akių nuo sekundininko. Jis sekė, kai rodyklė artėjo prie nuliaus .... 5 .... 4 .... 3 .... 2 .... 1 ....— Albertą sukrėtė aceleracija, ir jis prarado sąmonę.

* * *

Profesorius Heffnerr sekė sekundininko rodyklę. Jisai susinervinęs sėdėjo, vienoje rankoje laikydamas pusiau nudegusią cigaretę, o kitą ranką laikydamas sugniaužtą į kumštį. Sekundininkas pamaži artinosi prie nuliaus. Profesorius nustojo kvėpuoti. Rodyklė pasiekė nulių ir pasigirdo atominiai varikliai. Raketa pradėjo kilti, iškarto pamaži, paskui su papildoma jėga, šovė pirmyn. Heffnerr giliai atsiduso. Ranka atsileido. Profesorius nusišluostė prakaitą ir atsistojo...

* * *

Kai jam grįžo sąmonė, Albertas nežinojo, kur jis yra. Truko pora minučių susiorientavimui. Viduriuose atrodė labai tuščia ir konvulsijos su koktumu ėmė jį erzinti. Jis jautė kritimo jausmą, kuris jį dar daugiau piktino. Bet šis sukrėtimas ilgai netruko. Jis apsiprato su kritimo jaus-

mu, netrukus ir konvulsijos su koktumu pranyko.

Šituo laiku Albertas buvo užsimerkęs ir tik kai kada trumpai pravėrė akis. Girdėti visai negalėjo, o apie judėjimą ir kalbos nebuvo. Pamažu kurtumas pradėjo praeiti. Jis išgirdo skambučio zirzimą. Albertas pravėrė akis. Aliarminė atominė lemputė švietė raudonai. Jis sunkiai atsiduso. Nors dar negalėjo kalbėti ar judėti, bet pirmas pavojus jau buvo praėjęs. Rūpesčių dabar nebebuvo.

Kontrolės kajutėje, Profesorius Heffner antrą kartą atsiduso. Pirmutinė kelionės dalis buvo jau sėkmingai atlikta. Didieji raketos atominiai varikliai stūmė Albertą pilnu tempu. Mokslininkas pirmą kartą savaitės bėgyje nusišypsojo. Alberto sveikata buvo puiki, nors jo baimė buvo sukėlusi susirūpinimą dėl panikos galimumo. Bet po aceleracijos smūgio, viskas pasitaisė. Dabar kelionė ėjo kaip numatyta. Heffnerr paskambino sekretorei ir paprašė pašaukti egzekutyvinį personalą.

* * *

Pirmoji raketos dalis su savo varikliais atsiskyrė. Antrieji laivo varikliai tuojau pat įsijungė. Albertas pamaži atsistojo, ir stūmėsi prie lango. Nors dar nebuvo visiškai besvoris, bet reikėjo saugotis.

Jis dirstelėjo į langą ir jam užėmė kvapą. Albertas nebuvo jautrus žmogus, bet šis reginys buvo tikrai fantastiškas. Vienam lango kampe kabėjo pilkai gelsvas mėnulis. Jo nelygus bet didingas veidas skleidė šiurkščią ir šaltą nuotaiką. Šalia šio vaizdo, išsibarstę po visą erdvę, kaip rasa nakties šviesoje, buvo matomos žvaigždės. Tarp žvaigždžių, Albertas galėjo atskirti kai kurias planetas. Venera švietė su nepaprastu skaistumu. Marsas irgi raudonavo su savo nepaliaujama spalva.

Albertas nužengė prie antro lango. Čia buvo matoma žemė. Iš erdvės, ji atrodė labai susenus. Jos atmosfera atrodė kaip rūkai. Gerai įsižiūrėjęs, jis galėjo atskirti Amerikos kontinentą. Albertas dar sykį peržvelgė kapsulę. Sienos skleidė ramią ir užtikrinančią nuotaiką su savo žalia spalva. Jis atsisėdo kontrolės kėdėje ir giliai atsiduso. Dirstelėjęs į savo rankas jis iškėlė jas į viršų ir nusišypsojo. Jo rankos nebedrebėjo.

* * *

Profesorius Heffnerr gavo vėliausias spaudos iškarpytas ištraukas sekantį rytą. Laikraščiais jis buvo pilnai patenkintas. Jie visi rašė vieną ir tą patį — 'Naujo tipo raketa paleista į mėnulį'. Rūpesčių apie publikos susižinojimą nebebuvo. Su pasitikėjimu mintyse mokslininkas nužygiavo į kontrolės kajutę.

* * *

Albertas sėdėjo susimąstęs. Jojo mintys klaidžiojo toli. Jis atsiminė baimę, su kuria jis kovojo prieš pat pakilimą. Tada jis nuslydo pas profesorių Hefnerr, ir mėgino spėlioti, ką šitas žmogus dabar galvojo. Toliau jis žengė į ateitį ir matė priešais save garbę ir laimę.

Alberto svajonės buvo pertrauktos smarkaus stuktelėjimo, kuris sukrėtė visą laivą. Jis pašoko iš kėdės ir būdamas besvoris, trenkė tiesiai į kapsulės lubas. Tik spėjo jis pasistūmėti prie kėdės, kai dar vienas toks sukrėtimas įvyko. Albertas pagriebė kėdės atramą, ir tvirtai įsikabinęs laikėsi, kai visas laivas smarkiai sujudo. Albertas greitai įlipo į kėdę ir prisisegė prie jos. Jis žinojo meteorų pavojų, ir šaltas prakaitas vėl išmušė jį. Ausis pagavo duslius atsimušimo garsus. Vienas didesnis meteoras vėl smarkiai sukrėtė laivą. Albertas stebėjo langą. Staiga langelis pajuodavo ir po sekundės pasigirdo sprogimas. Albertas suriko nesavu balsu, kai kapsulėje pasipylė ugnis. Jis nustojo sąmonės.

* * *

Profesorius Heffner sėdėjo kajutėje ir sekė iššokusius skaičius, kurie buvo perduodami iš kapsulės. Mokslininkas buvo puikioje nuotaikoje. Jis su pasididžiavimu sekė mašinerijos veiksmus. Video-lentelė rodė, kad bangos nuo kapsulės buvo stiprios. Jis pradėjo stebėti jas atidžiai. Pora sekundžių, bangos keliavo įprastu stiprumu, bet staiga bangavimas nutrūko. Heffnerr pašoko nuo kėdės, ir pribėgo prie video-lentelės. Bet jokia banga nesirodė. Jis prišoko prie kaspino. Ten nesimatė jokių skaičių. Heffnerr ėmė visas drebėti. Drebančiom rankom jis paspaudė mygtuką, ir aliarminis skambutis pasigirdo visoje apylinkėje.

* * *

Albertas pagaliau atgavo sąmonę. Jis pamažu atsisegė diržus, ir atsistojo. Atsisukęs jis visas sudrebėjo. Užpakalinė siena buvo beveik visa išplėšta. Jis pamažu artinosi prie šios žioties. Priėjęs ją, jis iškišo galvą pro skylę.

Kitos raketos dalies nebebuvo. Albertas žinojo, kas atsitiko. Kai meteoras pataikė į vieną iš variklių, jis sprogo, bet tas sprogimas atkabino kapsulę nuo kitos raketos dalies. Jos beabejo ir susprogo, bet kapsulė pergyveno tik pirmutinį sprogimą.

Jaunučių stovyklos valdyba. Viršutinėj eilėj: Algis Norvila, Ina Kaufmanaitė, Rimas Laniauskas, Sesuo Bernarda, Faustas Strolia, Zita Acalinaitė, Kazys Jankauskas, Rita Jaraitė, Dr. Damušis, Erdvilas Bankauskas, p. Jasaitienė. Sėdi: Seselė Liucija, Birutė Miniataitė, Jūratė Juozevičiūtė, Seselė Palmyra, Laima Bačinskaitė.

Albertas buvo tikras, kad jis buvo toli nukrypęs nuo teisingo kelio. Jisai pergalvojo padėtį. Jisai matė, kad buvo tik viena išeitis. Reikėjo palaikyti kontaktą su žeme. Jisai grįžo prie kontrolių ir nukabino radiofoną. Zirzimo nebebuvo girdėti. Albertą išmušė prakaitas. Reikia būtinai jį sutaisyti.

Po valandos, Albertas įsitikino, kad nieko blogo nebuvo su šiuo įrengimu. Tada jis griebėsi žiūrinėti vielas. Po pusvalandžio jis rado sugedimą. Vielą kuri vedė virpesius į diską buvo sugedusi. Tad, netik kad jis negalėjo nieko perduoti radiofonu, bet ir iš žemės bangos buvo nejaučiamos. Sutaisymas truko tik minutę ir tuojau pasigirdo aliarminiai garsai. Albertas atskyrė Heffner balsą. Jis buvo pilnas emocijos ir baimės. Jis pakėlė radiofoną ir atsiliepė.

Heffnerr džiugus balsas atsiliepė. "Albertai, ar tu sveikas?, ar viskas gerai?"

"Man puiku, bet kapsulei nelabai." atsiliepė jisai.

"Papasakok kas atsitiko?" nervuotu balsu tarė profesorius.

Albertas trumpai nupasakojo visus įvykius. Mokslininkas nepertraukė nė vieną sykį.

"Sakyk man, Heffnerr, ar man yra galimybių sugrįžti?," užbaigė savo pasakojimą Albertas.

"Nu, dabar dar negaliu pasakyti tau. Turėk vilties," atsakė Heffner abejojančiu balsu.

Albertas pastebėjo šitą abejojimą. "Pasakyk, man tiesą, Heffnerr, nes aš noriu žinoti savo likimą," jis įsakmiai tarė.

"Gerai, Albertai, aš tau pasakysiu. Tu geriau susitaikyk su Dievu, nes tavo dienos suskaitytos. Tave nebus įmanomą grąžinti į žemę. Tu dabar turi lygiai tris dienas."

"Ačiū", tarė Albertas, visas drebėdamas, "Ačiū labai."

* * *

Baigėsi trečia diena. Albertas sėdėjo kėdėje susimąstęs. Pro langą buvo matomas mėnulis. Jo didinga šviesa apšvietė sėdintį astronautą. Jo veidas buvo pilnas rūpesčio ir kančios. Jis pergalvojo visą savo gyvenimą. Ah, kaip jis norėtų būti ant žemės. Jis atsistojo ir priėjo prie išplėštos sienos. Ten matėsi žemė. Kokia jauki ji atrodė. Rodos tik pasiekt ją galėtum. Albertą pagriebė panika. Jis sugniaužė kumščius. Heffnerr. To žmogaus jis nekentė. Jis jį nužudė!! Kad tik galėtų pasiekti tą mokslininką, jis jį nužudytų, jį suplėšytų. Jis nežinojo kokia kankynė buvo šioje prakeiktoje kapsulėje. Albertas pradėjo smarkiau kvėpuoti.

Pamažu jam atsileido nervai. Jis giliai atsiduso. Piktumas praėjo. Albertas grįžo prie kėdės, ir atsisėdo. Reikėjo pasiruošti tam, kas jo laukė...

* * *

Albertas prasibudo. Jam trūko oro. Kiekvienas įkvėpimas buvo vis didesnė ir didesnė kančia. Jis stengėsi būti ramus, bet panika pradėjo kilti. Jis pabalo. Jo galva atrodė labai sunki, ir ją pradėjo skaudėti smilkiniuose. Su baime jis pažiūrėjo į oro tanko rodyklę. Ji buvo arti nuliaus.

Staiga Alberto veidas pasikeitė. Jis buvo ramus ir net linksmas. Jis atsikėlė ir priėjo prie išplėštos sienos. Jo žvilgsnis buvo nukreiptas į žemę. Jis su ašaromis akyse ištarė šiuos žodžius, "Sudiev mano brangi žemele." Paskui pagriebė oro tankus ir juos nuplėšė nuo savo apsirengimo. Deguonis išsiskverbė pro plyšius. Alberto akys pasruvo kraujais, per nosį išbėgo kraujas. Raudonas burbulas prasiskverbė pro pamėlynavusią burną ir jis parkrito ant kapsulės grindų.

* * *

Profesorius Heffnerr ilgai dar kalbėjo į radiofoną, bet niekas neatsiliepė. Liūdnu atsidusimu, profesorius paliko kontrolės kajutę.

Grįžęs į savo kabinetą, mokslininkas rado bylą su užrašu: Projektas Mėnulis Nr. 1. Prislėgtais judesiais, jis atrakino spintą, ir įdėjo bylą į stalčių tarp kitų techninių nepasisekimų.

Sveikiname baigusius

Šiame numeryje tilpo tik dalis baigusiųjų. Sekančiame numeryje bus talpinama likusieji.

New Jersey valstybiniame Rutgers universitete gegužės 16 **Rožė Šomkaitė** apgynė disertaciją "Photodecomposition of l-epinephrine" ir gavo daktaro laipsnį.

Savo disertacijai R. Šomkaitė pasirinko uždavinį eksperimentu nustatyti, kaip šviesa veikia sintetinį epinefriną. Tyrinėjimais nustatė, kuriuo būdu vyksta epinefrino cheminės struktūros irimas ir koks šviesos kiekis yra pajėgus epinefrino molekulės cheminę struktūrą suardyti. Eksperimentai parodė, kad epinefrino pasikeitimo priežastimi yra ne tiek šviesa, kiek deguonis ir sunkieji metalai.

Šiais tyrinėjimais susidomėjo federalinė sveikatos valdyba — U. S. Public Health Service — ir pavedė R. Šomkaitei atlikti kai kuriuos papildomus epinefrino nepastovumo tyrinėjimus, tam reikalui nuo 1962 pradžios jai suteikdama vadinamą 'postdoctoral' stipendiją.

R. Šomkaitė gimė Gataučių km., Linkuvos par. Baigusi Linkuvos gimnaziją, farmacijos studijas pradėjo 1942 Vilniaus universitete. Pasitraukusi į vakarus, 1945-49 Tuebingeno universitete studijavo humanitarinius mokslus. Amerikon atvyko 1949 rudenį. Po metų pradėjo farmacijos studijas šv. Jono universitete, magistro studijas tęsė Madisono universitete, Wisc. Metus dirbusi Warne - Lambert Co. tyrimo laboratorijoj Morris Plains, N. J., New Jersey valstybiniame universitete tęsė doktorantės studijas.

Nuo gimnazijos laikų aktyviai reiškėsi ateitininkų organizacijoje, vėliau buvo moksleivių ir studentų centro valdybose. Priklauso Lietuvių Studentų Sąjungai, American Pharmaceutical Assoc., American Chemical Society, Sigma Xi ir Rho Chi.

Vasaros viduryje lankėsi Europoje. Grįžusi toliau įsijungė į savo profesinį darbą ir į visuomeninę veiklą.

Naujos daktarės pavyzdys rodo, kaip, nepaisant visų sunkumų, ryžtas ir darbštumas pralaužia kelią į mokslo viršūnes.

(jvk)

Chemikams šįmet didelis džiaugsmas, nes visi trys šių metų doktorantai dirbo chemijos srityse. Purdue universitetas 1962.VI.3. suteikė Ph. D. laipsnį **Kęstučiui Kebliui** už dizertaciją "Hydroboration of Functional Derivatives". Šiame darbe tyrinėjama funkcinių neprisotintųjų junginių hidroboracija, nagrinėjama naujų organinės sintezės metodų galimybės. Tyrinėjimai atlikti prof. Herbert C. Brown priežiūroje.

Kęstutis Keblys gimė Šakiuose 1933 metais. Gimnaziją baigė Grevene, 1949. Atvykęs Amerikon pradeda chemijos studijas Northeastern University, kurį baigia 1955 m., gaudamas B. S. laipsnį chemijoj. Tais pačiais metais įstoja į Purdue University tolimesnėm organinės chemijos studijoms: 1957 m. jam suteikiama M. S. laipsnis.

Kolegijos metais dalyvavęs ROTC, jis vyksta atlikti karinės prievolės leitenanto laipsniu. Grįžęs į civilinį gyvenimą, jis pradeda dirbti Ethyl Corporation Detroite, tyrinėdamas organometalinius junginius. Viena šių tyrimų išdava: straipsnis "Amine Acyl Manganese Tetracarbonyl complexes", Journal of the American Chemical Society, **82** (1962), 4202. Gavęs doktoratą jis vėl grįžta į tą pačią Ethyl Corporation, kur dirba kaip tyrinėjimų chemikas.

Kęstutis Keblys yra vedęs Vitaliją Bogutaitę — augina sūnų Vytautą.

Naujajam daktarui nesvetimas organizacinis darbas: priklauso American Chemical Society ir mokslininkų garbės korporacijai Sigma Xi. Lietuvių tarpe: priklausė Lietuvių Studentų Sąjungai, o jis ir žmona yra ateitininkai nuo gimnazijos — Kęstutis ateitininkas nuo 1946 m. Redagavo SAS Užsienio Skyriaus biuletenį anglų kalba. 1955 m. pirmininkauja Studentų Ateitininkų Sąjungai. Šįmet įeina į naujai išrinktą Ateitininkų Sendraugių Sąjungos Valdybą.

Nuo gimnazijos domisi literatūra. Straipsniais ir sava kūryba dalyvauja "Ateityje", "Aiduose", "Drauge", "Literatūros Lankuose", "Mūsų Vytyje". Chemijos straipsniais dalyvauja Lietuvių Enciklopedijoje bei recenzuoja straipsnius "Chemical Abstracts" žurnale.

Naujajam daktarui linkime geriausios sėkmės mokslinei, visuomeninei ir literatūrinei kūrybai.

A. L.

★

Su pasididžiavimu sutinkame mūsų jaunųjų mokslininkų laimėjimus. Smagu dalintis jų džiaugsmu, kai studijų ir tyrinėjimų metus apvainikuoja diplomas, kuris yra lyg pažadu tolimesniam, vaisingam moksliniam darbui. Filosofijos daktaro laipsnis neseniai buvo suteiktas **Ričardui Kontrimui.** Naująjį mokslininką nuoširdžiai sveikiname.

Ričardo Kontrimo sritis yra fizinė chemija. Jis ypač domisi metalų termodinamika, fazių tyrinėjimu, lydinių išvystymu, skystų metalų savybėmis bei "solid state" fizika. Daktaro dizertacija pavadinta "Distribution of metals between liquid zinc and liquid lead."

Dizertacijoj duodamas teoretinis pagrindas "distribution coefficient" apskaičiavimui metalų sistemose. Atran-

Dr. Richardas Kontrimas su "major" profesorium D. T. Peterson.

dama, kad šis koeficientas didėja su mažėjančiu išlydyto metalo atominiu diametru. Dizertacija rašyta Iowa State University of Science and Technology, Ames, Iowa, prof. David T. Peterson priežiūroje.

R. Kontrimo straipsnis "Distribution of silver between liquid lead and zinc" pasirodė Journal of Physical Chemistry (64 (1960), 362). Dar du straipsniai yra rengiami spaudai — pasirodys tam pačiam žurnale šių metų pabaigoje.

Šiuo metu dirba International Business Machines Corporation (IBM) laboratorijose Poughkeepsie, N.Y. Darbas yra trilypis — tyrimo darbas, surištas su silikonu; mokymas — dėsto metalurgiją IBM inžinieriams (graduate kursai); verbavimas — rūpinasi, ką tik baigusių Ph. D. pakvietimu IBM darbui.

Ričardas yra vedęs Raimondą Binkytę, jau augina du sūnus: Andrių ir Paulių.

Naujasis daktaras yra gimęs Lietuvoje 1934 metais. Gimnaziją baigė 1952 m. Brooklyne. Lankė Fordham Universitetą, kuriame studijavo chemiją ir filosofiją. Fordham studijas baigė 1956 m. įsigydamas B.S. laipsnį. Pokoleginėm studijom išvyko į Iowa State University, Ames, Iowa. Čia nuo 1956 m. iki 1961 m. buvo "research fellow" Atomic Energy Commission Ames Laboratorijoje. Studijose koncentruojasi į metalurgiją ir fizinę chemiją: 1959 m. vasario mėn. jam suteikiamas M.S. laipsnis, o 1961 m. spalio mėn. darbas apvainikuojamas Ph. D. diplomu.

Ričardas neužmiršta ir visuomeninio darbo. Priklauso profesinėm organizacijom: American Society for Metals, Metallurgical Society of the AIME, American Chemical Society, Phi Lambda Upsilon. Ir Ričardas, ir jo žmona Raimonda, abu ateitininkai nuo gimnazijos dienų — Ričardas ateitininkas nuo 1948 m., ėjo iždininko ir vice-pirm. pareigas studentų ateitininkų sąjungos centro valdyboj, globojo New Yorko moksleivius ateitininkus. Kurį laiką buvo Baltų Studentų Federacijos sekretorius, iždininkas.

Laisvalaikiu mėgsta sportuoti: priklauso sklandymo mėgėjų klubui, žaidžia IBM tinklinio komandoj. Puikiai groja akordeonu: kolegijos metais buvo suorganizavęs orkestrą, buvo net parašęs muzikinę komediją, kuri buvo pastatyta Fordhame.

Dr. Ričardui Kontrimui linkime geriausios sėkmės moksliniam darbui, energijos visuomeninei veiklai, o kasdieniniam gyvenimui tos giedrios nuotaikos, kuri jį visuomet lydi.

A. L.

Saulė Palubinskienė 1952 m. baigė Chicagoje Švč. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos mokyklą pirmąja mokine ir gavo stipendiją į Maria High School, kurią baigė 1956 m. su atžymėjimu. Toliau studijavo Mundelein College (Chicagoje) chemiją. Čia studijuodama buvo rektoriaus garbės sąrašuose (Dean's list) per ketverius metus ir gavo chemijos garbės atžymėjimus. Buvo garbės simposiume, į kurį pakviesta tik 11 asmenų. 1959 m. laimėjo University of Southern California pirmą premiją už konkursinį straipsnį apie kolloidinę chemiją. Mundelein kolegiją baigė cum laude 1960 m. B. S. laipsniu. Ir tais pačiais metais gavusi University of

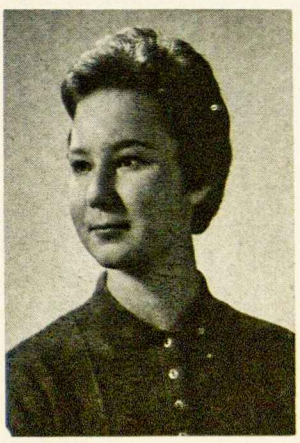

Southern California asistentės (research assistantship) vietą studijavo kolloidinę chemiją. Studijas baigė labai gerai M. S. laipsniu, ir gavo pasiūlymą ruoštis daktaratui.

1955 m. baigė Chicagos Aukštesniąją Lituanistinę mokyklą. Saulė yra ateitininkė nuo 1948 m. Buvo Kun. A. Lipniūno kuopos valdyboje 1953 — 1955 m. SAS Chicagos draugovės valdybose 1957 — 1959 m. Priklausė Lietuvių Studentų sąjungai. Buvo "Draugo" ateitininkų skyriaus redaktorė 1958 — 1960 m. Gyvendama Los Angeles buvo aktyvi ateitininkų organizacijos narė.

Saulė (Liulevičiūtė) 1961 m. su Feliksu Palubinsku sukūrė ateitininkišką šeimą ir džiaugiasi tik ką gimusiu sūneliu Linu - Ksaveru.

Kęstutis Čižiūnas, Paterson, N. J. š. m. birželio 12 d. baigė Pijaus XII vardo diecezinę aukštesniąją mokyklą, Passaic, N. J. Kęstutis priklausė ateitininkų organizacijai, eidamas vietinės kuopos pirmininko ir kitas pareigas valdyboje. Savo mokykloje priklausė visai eilei klubų ir gerai pasižymėjo vaidyboje. Tolimesniam mokslui jis gavo New Jersey valstybės stipendiją. Studijuos psichologiją šv. Jono Universitete, Brooklyn, N. Y.

Roma Puodžiūnaitė, 20 metų amžiaus, gyvenanti 205 Watkins St., Philadelphia, Pa., baigė Peirce Buss. College, Philadelphijoj ir žada eiti į Temple universitetą, tęsti studijas "Business Administration". Roma priklauso at-kams ir yra ėjus sekretorės pareigas, taip pat priklauso L.S. Sąjungai, kur ji ėjo sekretorės bei korespondentės pareigas. Kolegijoje ji priklausė bowling ir krepšinio komandoms. Mėgiamiausias laisvalaikio užsiėmimas yra skaityti, šokti ir klausyti geros muzikos. Ji dar priklauso sporto klubui „Audra" ir yra mergaičių krepšinio komandos kapitonė.

Vlaads Šoliūnas 1962 metų birželio mėnesį baigė De Paul Universitetą Chicagoje, įsigydamas bakalaurą komercijos srityje. 1952 metais baigė Limblom tech. High School Chicagoje. Vladas priklausė Chicagos studentų ateitininkų draugovei, kurioje buvo pirmininkas. Taip pat priklausė Korp! Kęstučiui, kurioje ėjo iždininko pareigas. Buvo studentų sąjungos centro valdybos narys. De Paul Universitete buvo Lietuvių Klubo pirmininkas, ir A. L. T.o Chicagos skyriaus iždo globėjas. 1952 metais Vladas laimėjo Illinois State Jaunių stalo teniso čempijono titulą, ir atstovavo Illinois State stalo teniso komandą Amerikos stalo teniso pirmenybėse. Vladas

domisi sportu ir knygomis. Toliau žada dirbti savo srityje.

Birutė Bogutaitė 1958 metais baigė Western High School, Baltimore. Toliau ji studijavo dainavimą ir muzikos pedagogiką Peabody Conservatory of Music, Baltimore, ir 1962 metais įsigijo bakalauro laipsnį muzikos srityje. Toliau Birutė žada mokytojauti ir ruoštis Magistro laipsniui. Ji yra gavus Peabody Voice Scholarship; Peabody Music Education Scholarship; Maryland valstybės skirto "Teacher Education" stipendija. ir stipendiją dalyvauti International Course on Spanish Music šią vasarą Ispanijoje, Santiago. Būdama moksleivė, buvo Baltimorės ateitininkų kuopos sekretorė ir pirmininkė, o 1958 - 1962 metais buvo jos globėja. Dabar priklauso Šatrijos korporacijai, ir studentų

draugovėje ėjo sekretorės ir iždininkės pareigas.

Nijolė Beleškaitė, 1958 metais baigus Maria High School Chicagoje, 1962 metais įsigijo bakalauro laipsnį chemijos srityje De Paul Universitete, Chicagoje. Nijolė keturius metus turėjo Illinois State Scholarship, ir buvo pakviesta į Kappa Gamma Pi, (National Catholic Honor Society for Women). Visus keturius metus priklausė prie Dean's list. 1958 metais laimėjo stipendiją į Mundelein Kolegiją, kurios atsisakė. Ji yra baigus Chicagos Aukštesniąją Lituanistikos Mokyklą. Priklausė Kun. A. Lipniūno kuopai, kurioje ėjo sekretorės pareigas. Dabar yra Chicagos stud. ateitininkų draugovės ir Šatrijos Korporacijos narė. 1960-61 metais buvo draugovės sekretorė. 1958-59 metais buvo Moksleivių ateitininkų C. V. vakarų

apygardos valdybos kronikos vedėja. Universitete Nijolė buvo Lietuvių Klubo sekretore, priklausė prie De Paul Chemistry club ir Glee Club. Redagavo "Kas, kur ir kada" skyrių Sūkuryje. Nijolės laisvalaikį užima muzika — dainos, šokiai, literatūra, sportas ir menas. Toliau žada tęsti studijas I. I.T. Universitete.

Adolfas Kastytis Gaigalas, 22 metų amžiaus, gyvenąs 335 Titan St., Philadelphia, baigė Wesleyan Universitetą, Middletown, Conn., gavęs bakalauro laipsnį iš fizikos. Toliau žada eiti į Carnegie Tech. įsigyti magistro laipsnį. Baigiant kolegiją, jam buvo suteikta „Honors in General Scholarship", „Distinction in

Physics", „Award of Academic Honors", „Honorary Member Society Sigma Xi. Adolfas priklauso At-kų Studentų Sąjungai ir L. S. Sąjungai. Universitete jis žaidė futbolą. Laisvalaikiu mėgsta skaityti ir sportuoti. Dabartiniu laiku dirba asistentu Carnegie Tech. Inst.

Zenonas J. Zapasnikas, S. Orange, N. J. š. m. birželio 7 d. baigė Newark College of Engineering, gaudamas elektros ir radio inžinieriaus bakalauro laipsnį. Būdamas kolegijoj priklausė studentų profesinio pasiruošimo draugijoms. Kolegijoje jis buvo dekano garbės sąraše. Darbą gavo International Telegraph and Telephone Laboratorijose, Nutley, New Jersey.

Ateinantį rudenį žada toliau studijuoti Brooklyno

Politechnikos institute ir siekti magistro laipsnio. Šioms studijoms jo darbovietė jam paskyrė stipendiją.

Z. Zapasnikas taip pat priklausė ir lietuvių jaunimo organizacijoms. Jis buvo New Yorko — New Jersey studentų ateitininkų draugovės narys ir priklausė Lietuvių Studentų Sąjungos New Jersey skyriui, kur ėjo iždininko pareigas.

Palmira Petrauskaitė, 1962 metais birželio mėnesį baigė Mundelein Kolegiją Chicagoje, įsigydama bakalauro laipsnį biologijos ir chemijos srityje. Palmira studijuodama per keturius metus turėjo Illinois valstybės stipendiją. Paskutiniais mokslo metais buvo paskirta "Undergraduate Assistant" biologijos laboratoriniams darbams vesti. Baigdama gavo honors iš biologijos. Jau ketvirtą vasarą ji dirba Abbott laboratories, Experimental Therapy Division — Dept. of Pharma-

cology. Ji priklauso "Giedros" korporacijai, kurioje praėjusiais metais buvo sekretorė. Toliau žada studijuoti mediciną Illinois Universitete.

Jonas Starkus, 18 metų amžiaus, gyvena 7236 S. Rockwell, Chicagoje, šiais metais baigė Leo Aukštesniąją Mokyklą ir žada studijuoti chemiją Šv. Juozapo Universitete, Indianoje. Gimnazijoje Jonas priklausė plaukimo komandai per keturis metus. Jo mėgiamiausi dalykai yra plaukimas, krepšinis ir slidinėjimas. Jis priklauso prie Atkų nuo '54 metų ir buvęs Kun. Alf. Lipniūno Kuopos narys.

Stasys Garliauskas, 18 metų amžiaus, gyvenąs 1949 Hubbard St., Detroite, šiais metais baigė Holy Redeemer gimnaziją, o '59 metais baigė Šv. Antano Lituanistikos Mokyklą. Stasys žada stoti į Henry Ford Community kolegiją, studijuoti "commercial art". Priklausė Detroito Karaliaus Mindaugo Moks. kuopai, ir dabartiniu laiku priklauso Detroito Jaunimo chorui ir sporto klubui Kovas. Mokykloje dalyvavo "intramural basketball". Mėgsta billiardą ir kriminologiją.

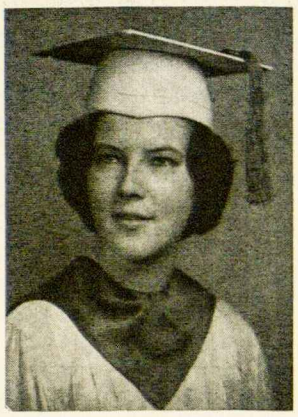

Aušra Gaigalaitė, 18 metų, gyvenanti 335 Titan St., Philadelphia, Pa., šįmet baigė St. Maria Goretti gimnaziją ir žada studijuoti biznį Peirce Business kolegijoje. Aušra yra narė at-kų organizacijos ir L. S. Sąjungos. Ji priklauso Audros sporto klubo tinklinio komandai. Mėgiamiausias laisvalaikio užsiėmimas yra skaityti ir klausytis geros muzikos. Dabartiniu laiku ji dirba Šv. Juozapo ligoninėje, Newark, New Jersey.

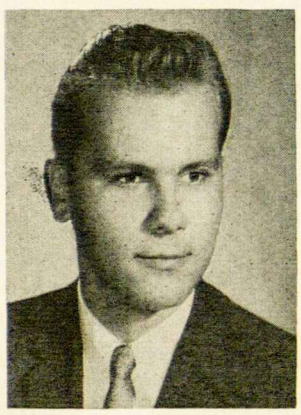

Rimantas Šarka, 18 metų, gyvenąs 7051 S. California Ave., Chicagoje, baigė Šv. Ritos Aukštesniąją Mokyklą. Toliau Rimantas žada studijuoti odontologiją. Baigdamas gimnaziją, jis gavo auksinį medalį už pasižymėjimą lotynų kalboje per ketverius metus. Mokykloje Rimantas priklausė „National Honor Society", ir "For God and Country". '61 - '62 metų bėgyje, Rimantas buvo Kun. Alf. Lipniūno Kuopos pirmininkas. Spaudoje buvo keletas jo straipsnių. Sportas užima gerą dalį Rimanto laisvalaikio. Jis dalyvauja tenise, baseball, ir bowling. Rimantas mėgsta skaityti bei klausytis muzikos.

Viktorija Čiunkaitė, 18 metų, gyvenanti 2051 — 24th St., Detroite, baigė Šv. Antano pradžios mokyklą 1958 metais, Holy Redeemer gimnaziją 1962 m., ir baigė antrąja mokine Detroito lituanistinę mokyklą 1958 m. Gimnazijoje, ji buvo National Honor Society vice-pirmininkė, būdama per visus keturius metus ant "Honor Roll", kartu buvo ir prancūzų kalbos klubo iždininkė, priklausė būsimųjų mokytojų klubui, misijų klubui, ir mokyklos laikraščio redakcijai. Viktorija iki 1953 m. priklausė skautų organizacijai, vėliau įstojo į Lietuvos Karaliaus Mindaugo moksleivių at-kų kuopą, kurioje buvo sekretorė. Taip pat buvo mergaičių būrelio sekretorė. Dalyvauja Detroito mergaičių chore ir priklauso "Kovas" sporto klubui. Viktorija baigė gimnaziją ketvirtąja mokine, pasižymėjus lotynų ir prancūzų kalbose. Ji žada toliau studijuoti kalbas Wayne State universitete.

Marytė Gailiušytė, 18 metų, gyvenanti 12805 Arlington Ave., Clevelande, baigė Notre Dame Akademiją ir toliau žada lankyti Notre Dame Kolegiją, kur studijuosianti istoriją ir prancūzų literatūrą. Marytė yra gabi pianistė, laimėjusi pirmą vietą "Dirvos" pianistų konkurse ir baigusi Cleveland Music School Settlement gaudama Certificate of Accomplishment. Ji žada toliau studijuoti muziką pas prof. Theodore Lettvin, pasaulinio masto pianistą. Marytė buvo Maironio moksleivių at-kų kuopos pirmininkė, o dabar priklauso Čiurlionio Ansambliui ir Grandinėlės Tautinių šokių grupei. Laisvalaikiu mėgsta skaityti knygas, skambinti pianinu, bei tenisą žaisti.

Danguolė Majauskaitė, 18 metų amžiaus, gyvenanti 8153 Lockdale, Dearborn, Mich., šįmet baigė Ladywood High School, Livonia, Michigan, '60 metais baigė Šv. Antano Lituanistikos Mokyklą, Detroite. Danguolė žada studijuoti socialinius mokslus Detroito universitete. Ji priklausė National Honor Society for School Journalists, yra gavus Achievement Award dėl Advanced Shortland, ir paskutiniais metais priklausė Honor Roll. At-kams ji yra priklausius jau nuo '54 m. Praeitais metais ėjo kuopoj sekretorės pareigas, o šiais metais ėjo iždininkės pareigas. Danguolė priklauso Detroito tautinių šokių grupei, kurioje ji eina pirmininkės ir iždininkės pareigas. Yra taip pat parašius keletą straipsnių į Draugą bei Ateitį. Laisvalaikiu ji mėgsta skaityti, pianinu skambinti ir plaukti.

LIETUVOS NACIONALINĖ MARTYNO MAŽVYDO BIBLIOTEKA

ASMENIŠKA STUDENTO ATSAKOMYBĖ

AUKSĖ LIULEVIČIŪTĖ

Sėdžiu namie ant sofos su krūva popierių ant kelių ir plunksna rankose. Visur neapsakoma tyla, ramumas. Lauke jau visai tamsu, nyku net miesto garsų čia beveik nesigirdi, tik karts nuo karto pasigirsta pravažiuojančio automobilio dūzgimas ir tolimojo traukinio švilpukas. Tai tikrai idealus laikas sukaupti **mintis** ir jas bandyti išdėstyti ant balto popieriaus lapo. Tik mane jaudina mintis, kaip pradėti visa rašyti, kaip padaryti, kad mano mintys pagautų nors šiokį tokį dėmesį. Be ilgo svarstymo nutariau pradėti nuo pradžių — kaip ir kodėl šis referatas išvydo pasaulį.

Nugi senais dar atmenamais laikais valdyba rimtai paklausė — „Ar nenorėtum skaityti referato apie metinę temą balandžio mėnesio susirinkime?". Prieš jie turėjo progos apsigalvoti — sutikau. Žinoma nenorėjau pasirodyt kvaila, tai nedrįsau paklausti, kokia pagaliau yra ta metinė tema. Bet nenusiminiau — juk taupau **Gaudeamus.** Grįžus namo čiumpu Nr. 4 **Gaudeamus.** Whoopie! čia mano laimei rašo apie metinę temą, kuri pasirodo yra "Studentas Bažnyčioje šiandien". Perskaitau kruopščiai viską, bet nei jokia geniali mintis nešauna į galvą — reiškia, nerandu temos referatui. Juk noriu rast tokią, kuri nors man būtų įdomi. Na, ką daryti, juk reikia temos — gi referatas be temos tai kaip Chicaga be veikimo. Žinoma, kaip visuomet, kai nerandu išeities, kreipiuosi į drauges. Todėl važiuodama elevatorium, vieną rytą apsiginklavusi **Gaudeamus** sutinku visus su klausimu — apie ką rašyti. Kaip ir visuomet taip ir dabar nesu apvilta. Štai Lelė duria pirštu į vieną skiltį ir sako — "Štai tema, kur man atrodo, būtų tikrai įdomi". Skaitau: "Būti 'stebėtoju' iš šalies, — ne tokia jauno ateitininko (ne eilinio kataliko) paskirtis. Jis turi būti **veiklus** tiesiogine ir ne dviprasmiška prasme. **Asmeniškai** — pasikaustyti teoretiškai (daugiau skaityti) ir neapsileisti religinėje praktikoje: **visuomeniškai** (per organizaciją ir šiaip visuomenėje) **apaštalauti,** — stiprinti Bažnyčios vienybės sąmonę ir eiti į atvirą, organizuotą kovą prieš griaunamąsias jėgas."

Be abejo sutinku, kad tai tikrai intriguojanti tema, bet juk labai plati ir mano jėgoms nepakeliama. Čia tuoj problemą išsprendžia Dalia. "Nugi, visai lengva susiaurinti šitą temą — išleisk visuomeniškąjį aspektą ir imk tik asmeniškąjį." Negaliu tikėti, kad taip lengvai galima išspręsti klausimą, bet tuoj pamatau, kad tai tiesa. Taip ir gimė šis referatas.

Pasikaustyti teoretiškai

Nėra įmanoma pilnai įvertinti to, ko nepažįsti. Savo geriausiais draugais laikom tuos žmones, kuriuos tikrai gerai pažįstame. Niekad pirmą kartą sutiktą ar visai nepažįstamą nevadinsime draugu pilna to žodžio prasme.

Todėl, jeigu tai galima matyti kasdieniniame gyvenime, ar negalima taip pat dar stipriau pabrėžti mūsų religiniame gyvenime. Jeigu pilnai norime įvertinti tą dovaną, kurią turime, reikia pirma įsitikinti, kad čia yra tikra, verta, nepakeičiama dovana.

Mes dėl to negalime likti vaiko stadijoje tikėjime. Negalime pasitenkinti tik katekizminiais atsakymais į klausimus. Reikia eiti drąsiai pirmyn, atidaryti tikėjimo turtų skrynią. Tie, kurie einame į. katalikiškus universitetus, turime pirmą spūstį šion kryptin (nors kartais priešingai) imdami teologijos kursus. Kitiems yra sunkiau pradėt, bet vistiek yra būtina.

Prof. S. Šalkauskis apibrėžia mūsų pareigą šitaip. "Katalikiškumo atžvilgiu ateitininkas turi uždavinį tapti rinktiniu inteligentu kataliku. Tai visų pirma, kad ateitininkui privalu kultūringai suprasti krikščioniškosios religijos esmę ir ypač Katalikų bažnyčios mokslą. Yra neabejotina, kad nekultūringoje visuomenėje ir religija yra nekultūringai suprantama ir netinkamai praktikuojama. Užtat tiems, kas pripažįsta religijos tiesą, yra prievolė pakilti kultūroje, kad sykiu ir religijos supratimas būtų pakeltas į aukštesnį laipsnį. Šiuo atžvilgiu ateitininkui, kaip būsimajam katalikui inteligentui, yra pareiga įsigyti kultūringo ir ortodoksinio religijos supratimo."

Tačiau ne tik prie doktrinų susižavėjimu sustokime — ne, tęskime dar toliau. Šiomis dienomis, kada yra toks neapsakomas studentijos susidomėjimas filosofija, mes irgi, neišsiskirdami, ja domimės. Tačiau nereikia pasitenkinti vien tik perskaičius madingų filosofų knygas, reikia ir rasti katalikų nusistatymą šiuo atžvilgiu. Kaip ir kiek galima pasisavinti šios filosofijos, kas yra girtina ir verta, kas yra smerktina. Ar katalikas gali būti egzistencialistas, pozitivistas? Ar yra katalikų filosofų šiose srityse? Į visus šiuos klausimus turėtume sau atsakyti, susipažindami ir su katalikais filosofais. Ištikrųjų būtų idealu, jeigu kiekvienas galėtume paimti filosofijos kursų katalikiškame universitete, nes tai atidaro visai naują galvojimo pasaulį.

Bet ne tik teoretinėje bei abstrakčioje srityje glūdi mūsų pareigos. Anaiptol negalime užmiršti, jog religijos negalima skirti nuo kasdieni-

nio gyvenimo, todėl ytin svarbu sužinoti bažnyčios pažiūrą į kontraversinius šių dienų klausimus. Kokią poziciją laiko Bažnyčia sąryšy su "birth control", gyvybinės ląstelės padarymu? Kaip mes turim šias pozicijas priimti, kiek galim savaip interpretuoti. Bažnyčios nusistatymas bažnyčios vienybės klansimu. Kiek yra daroma tai įgyvendinti?

Religinė praktika

Esu girdėjusi žmones kalbant, kad bažnyčios uždėtos pareigos yra tik formos, o jie nevertina formos, o tik žiūri, kas viduje, todėl jiems forma atrodo bereikšmis dalykas. Su šia nuomone aš drįstu labai nesutikti. Vis dėl to, man atrodo, jeigu matau paukštį, kuris atrodo, kaip žąsis, eina, kaip žąsis, ir net gagena, kaip žąsis, kad turiu pilną teisę nuspręsti, jog tai yra žąsis, nors gal vėliau sužinosiu, kad tai buvo tik višta "in disguise". Mano pirmoji prielaida, jog ten žąsis, būtų ir pasilikusi, jeigu man nieks nepasakytų kitaip. Todėl jeigu žmogus nesielgia, kaip katalikas, neatlieka bažnytinių pareigų, ir net kartais nekalba, kaip katalikas, tai mano prielaida jog jis nėra katalikas yra pilnai pateisinama. Kadangi mūsų santykiavimas su dauguma žmonių yra grynai paviršutinis, mums ir forma yra be abejo tikrai reikalinga, nes kaip kitaip galima parodyti savo įsitikinimus. Todėl turim būtinų būtiniausia atlikti nors minimalines Bažnyčios uždėtas pareigas, tai yra sekmadienį išklausyti šv. Mišių, prieiti išpažinties ir priimti Komuniją bent vieną kartą per metus — Velykų laikotarpyje.

Tačiau tuo neturėtume pasitenkinti. Studento yra didesnė pareiga. Mes turime dalyvauti kulto ceremonijose, tobulintis maldoje, priimti sakramentus, klausyti dažnai šv. Mišias, dalyvauti adoracijose ir dorintis rekolekcijose.

Man atrodo, jog visi pilnai pripažįstame, jog dažna šv. Komunija ir šv. Mišių klausymas yra būtina, jeigu nori šiokį tokį žingsnį dėti arčiau prie savo idealo. Bet dažnai nutariame, jog tai ne mums, nesam verti užtenkamai tai praktikuoti. Su nutarimu, jog neesi žmogus vertas priimti šv. Komuniją vienu atžvilgiu pilnai sutinku, bet kitu atžvilgiu čia tik savęs lepinimas ir savotiškas kėlimasis puikybėn. Lyg mes kuo vertesni esame priimti šv. Komuniją tik vieną kartą per metus. Kaip tik, žinodami savo visišką bejėgiškumą, galim nors čia rasti pagalbą, vadą kuris vestų mus tikruoju keliu.

Neužmirškime, jog mes turime bandyti tobulinti ir mūsų vidinės maldos pasaulį. Studentas negali apsieiti be meditacijos. Thomas Merton pataria: "Išmok, kaip medituoti ant popieriaus. Piešimas ir rašymas yra formos meditacijos. Išmok, kaip kontempliuoti meno kūrinius. Išmok, kaip melstis gatvėje ar laukuose. Žinok, kaip medituoti, ne tik kai rankose turi knygą, bet ir kai lauki autobuso, ar važiuoji traukiniu. Virš visko, įsijunk į Bažnyčios Liturgiją ir padaryk tą liturginį ciklą dalimi savo gyvenimo — leisk jo ritmui įeiti į tavo kūną ir sielą." Kaip kun. J. Kubilius, S.J. pabrėžė pirmojoje Gavėnios Seminaro paskaitoje, mes dabar gyvename triukšmo pasaulyje, esame apsupti vien kurtinančių garsų, kurie bando nustelbti bet kokį galvojimą, bet kokį balsą, kuris mums bando ką nors harmoniško pasakyti. Todėl yra būtina karts nuo karto pasitraukti nuo žmonių, kaip Thomas Merton sako, atrasti kampelį, kur niekas negalės tavęs rasti bei trukdyti nors keletą minučių. Tačiau mes turim jieškoti vienumos nepabėgti nuo žmonių, bet sužinoti, kaip juos atrasti, kaip jiems padaryti daugiau gero.

Baigiant

Trumpai perbėgus asmeniškąjį aspektą studento vaidmens Bažnyčioje staiga priėjau išvados, kad visa tai įpareigoja mus tik ištikrųjų vienaip— mes turim būti šventaisiais. Bet neišsigąskime, o ramiai apgalvoję bandykime rasti atsakymą, kurį sau galėtume pritaikyti, nes kažkaip savęs negaliu įsivaizduoti mirštant už tikėjimą, dirbant su raupsuotaisiais ar išviso esant anų šventųjų kopija.

Todėl nutariau vėl kreiptis į Thomas Merton pagalbos. (Knyga kurią naudoju yra Thomas Merton **Seeds of Contemplation**) Čia randam tikrai neapsakomai įdomią mintį. "Man būti šventuoju reiškia būti manimi. Todėl šventumo ir išganymo problema yra iš tikrųjų problema radimo, kas aš esu ir atradimo 'my true self' (tikrojo aš). Dievas mums duoda laisvę būti, kas mes norime. Mes galim būti mes patys ar ne, kaip mums patinka. Bet problema yra ši: kadangi Dievas vienas žino paslaptį mūsų atitikmens (identity), Jis vienas gali padaryti mane, kas aš esu (He alone can make me who I am), arba verčiau, Jis vienas gali padaryti mane tuo, kas aš būsiu, kai pagaliau aš pradėsiu būti."

"Sėklos, kurios yra pasėtos mano laisvėje, kiekvieną momentą Dievo valios, yra sėklos mano pačio atitikmens, mano pačio tikrovės, mano laimės, mano pačio šventumo."

"Atmesti jas yra atmesti viską: tai yra atmetimas mano pačio egzistencijos ir būties; mano atitikmens, 'my very self'."

"Nepriimti ir nemylėti, ar nedaryti Dievo valios yra atsisakyti pilnumos savo egzistencijos.

"Ir jeigu aš niekad nepasidarysiu, kas aš turėčiau būti, bet visuomet pasiliksiu, kas aš nesu, aš praleisiu visą amžinybę prieštaraudamas sau, būdamas kartu kažkas ir niekas, gyvenimas, kuris nori gyventi, bet yra miręs, ir mirtis, kuri nori mirti, bet negali visai pasiekti savo mirties, nes ji turi dar vis egzistuoti."

Studentai mėgsta pavalgyti, ypač per trikampį. (Foto V. Kasperavičiaus)

KAI ATEIS MŪS SENOS DIENOS

Audronė Šimaitytė

Kai ateis mūsų senos dienos,
Atvažiuosim į Dainavą,
Eisim lipti į tą kalną,
Kur primins jaunas dienas.

Mes nueisim į baraką,
Kur miegojome saldžiai,
Kur žiogeliai mums pagrojo
Taip gražiai, gražiai, gražiai.

JAUNUČIŲ

LIETUVOS VAIKELIAI

Viktorija Bačinskaitė

Jaunutės seselės, jaunučiai broleliai
Dainuojam daineles stovyklos kiemely,
Degame lauželį, skamba mūs dainelės,
Nešk, vėjeli, aidą Lietuvos šalelėn,
Kur močiutė rymo, prie balto berželio,
Rauda jos širdelė, kad negrįžta dūkrelė.

Dega mūs lauželis, kyla jo liepsnelės,
Mes dainas dainuojam Lietuvos šalelės.
Skęsta mūs dainelės
Spyglio ežero dugnely.

Lauželis, lauželis,
Liepsnelės, liepsnelės,
Seselės, broleliai
Lietuvos vaikeliai.

Prie šito eilėraščio pritaikė muziką muz. **F. Strolia**

JAUNUČIAI STOVYKLAUJA

Suvažiavo daug vaikučių
Iš arti ir iš toli,
Daug vaikučių, kaip bitučių
Dirba, žaidžia, vis linksmi.

Kai užtraukiam mes dainelę
Skamba laukai ir miškai,
Skrenda aidas tolumoj,
Gal girdėsis Lietuvoj?...

Marija Zita Girginaitė

POEZIJA

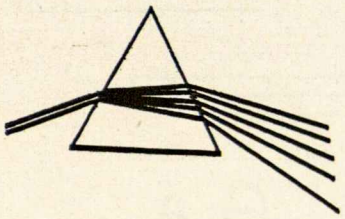

PER PRIZMĘ

Daug trūkumų mūsų margame gyvenime; kartais gi kyla mintis, ar tik nebus viena iš stipresnių bėdų mūsuose tas faktas, kad mes pamiršome (o gal niekad nebuvome išmokę?...) **klausytis** ir **suprasti** tai, ką kitas mums sako. Tiesa, skaitome mes spaudą, klausomės paskaitų, džiaugiamės kalbomis, diskusijomis, bet... mums skirtos mintys mūsų nepasiekia. Tų reiškinių daugybė; visų jų nė nepaminėsi. Kalbame apie vieną, bendrą stovyklą, bet patys vykstame kiton; raginame kitus vengti partinių ginčų, bet sau to netaikome; kritikuojame vietos AL Bendruomenės apylinkės valdybą už jos neveiklumą, bet jos šauksmo negirdime. Esame tiek užsiėmę kalbėjimu kitiems, kad nebeišgirstame to, kas turėtų mūsų ausis pasiekti. O tai jau labai pavojingas ženklas. Nebandykime šito kurtumo pateisinti konservatyvumu; ne ta, ačiū Dievui, konservatyvios pažiūros esmė ir vertė.

Šis nesugebėjimas girdėti ir suprasti, ką kitas sako, yra ne kas kita, kaip kraujo gyslų sukalkėjimas. Ateitininkai dar perdaug jauni, kad jų gyslos jau stingtų, kad jų kraujo apytaka būtų suvaržyta. Bet žymių šio skaudaus simptomo yra; reikia radikaliai tai šalinti. Ir tai tegali, galutinoje esmėje, atlikti tik pats individas. Kiti jam gali padėti, bet klausos efektingumą atgauti tegali tik pats asmuo. Ar panorėsime, yra svarbus klausimas, kurį šiandien sau turime statyti.

* * *

Naujoji Ateitininkų Federacijos Valdyba paskelbė pirmąjį savo atsišaukimą į ateitininkus ir visuomenę. Kol kas reakcija spaudoje buvo labai ribota. "Vienybėje" bandyta interpretuoti, kad ateitininkai prieš santykiavimą su kraštu nusistatę; valia kiekvienam skaityti ir suprasti, kaip jis išmano, bet prisibijau, kad ir čia ženklas to mūsų simpotomo - autorius nori: nesiklausyti arba nenori suprasti. Į tokį užmetimą atsakyti beprasmis laiko gaišinimas.

Prasmingesnį atsiliepimą skaitome santariečių spaudoje ("Naujienų" skyriuje). Mums priekaištaujama, kad mes tik sintezių tesiekiame, kurių vertė komentarų autoriui nepaprastai menka, jei ne bevertė. Galime šį argumentavimą suprasti, tik mums liūdna, kad mūsų jaunieji liberalai nesupranta, kad naujovė per se dar nėra gerovė. Pats naujumas dar nesuteikia gyvenimo reiškiniui ypatingos vertės: tai jau plaukia iš paties reiškinio prasmės. Kartais ir sintezė kur kas prasmingesnė negu tam tikros naujoviškos nuotaikos, kurios gal svaiginančiai nuteikia žmogų, bet neturi nei kiek gilesnės, taurios žmogiškos vertės.

Šia proga vertėtų pastebėti, kad gal permažai mes reaguojame į komentarus tų, kurie skirtingos pažiūros yra. Dažnai jie ateitininkus pristato visuomenei per savo prizmę, daug tikrovės pajutimo praradusią. O kadangi iš mūsų pusės maža reakcijos, nenuostabu, kad kai kas ir patiki tais tvirtinimais. Nekalbame čia apie tuos, kurie nori patikėti — jų mes nepakeisime, tačiau tas, kuris ieško tikro vaizdo, kartais dėl mūsų pačių apsileidimo jo negali susidaryti. Reikia prisipažinti, kad spaudos darbo, konkrečios informacijos patiekimo, mes dar nesame tinkamai išmokę. O norėtųsi susilaukti tos dienos, kada ir mūsų žinių patiekimas būtų efektingas ir tikslingas. Kada?

* * *

Kal išgirsti tvirtinimą, kad praeitų metų rudenį išrinkta sendraugių skyriaus valdyba, kuri turėtų vadovauti vienos iš didžiausių lietuvių kolonijų ateitininkams-inteligentams, dar nėra sugebėjusi sušaukti nei vieno suisrinkimo, tai net baimė apima. Kai paklausi kodėl, išgirsti nario nuomonę, kad valdyba esanti minties, kad nėra čia ko ypatingesnio veikti. Lyg tas amerikietis, neseniai tvirtinęs, kad visos idėjos jau atrastos, tereikia jas įgyvendinti ir pritaikyti. Jis bent dar įgyvendinti siekia, o mums nei tas neberūpi. Juokas ima, kai išgirsti mintį, kad nebėra ko daryti. Jei tai sakytų popietinės arbatėlės poniučių klubelis, suprastume, bet kai tai tvirtina kovotojai už Kristų šiame pasaulyje, tai daugiau negu graudu. Nejaugi nebėra mumyse intereso **idėjoms,** rūpesčio ir dėmesio joms? Nesinori tikėti, kad tai būtų realybė.

* * *

Ruduo jau beveik čia; su juo prasideda naujasis sezonas darbui visuomeninėje plotmėje. Ar jam esame paskyrę dėmesio, idant ryškūs būtų mūsų planai? Jei to dar neatlikome, ar nevertėtų visų ateitininkiškų vienetų valdyboms tame pačiame mieste sueiti ir paplanuoti veiklą sutartinai? Gal ir Naujų Metų sutikimas išpultų; ne pro šalį būtų ir viešas diskusinis vakaras - popietė kuriuo nors gyvenamo momento klausimu. Daug tokių sumanymų, minčių būtų galima pasvarstyti; o įgyvendinę bendrinius nutarimus, duosime visuomenei pajusti savo įtaką ir savo kūrybinį sugebėjimą.

Ne vien tik tokių bendrinių pasitarimų reikia. Nemažiau reikalingi ir valdybų posėdžiai metinės veiklos planavimui. Kad tai naudinga rodo gyvenimiškoji patirtis. New Yorko studentų draugovė, praeitais metais, kol. Gedeikos vadovaujama, savo darbo pradžioje per keletą posėdžių išdirbo visų metų darbo planą. Nors ir nebuvo įmanoma jį visiškai įgyvendinti, tačiau daugumoje tai atlikta. Nariai ir valdyba žinojo, ko jie nori atsiekti ir su konkrečiu planu darbas kur kas lengviau sekėsi. Gal tai ir viena iš priežasčių, kodėl tais metais ši draugovė buvo viena iš veikliausių studentų sąjungoje. Tačiau kiti už mus neplanuos — tai mes turime patys atlikti.

* * *

Naujo sezono darbo arenon atėjo 2 naujos centrinės valdybos. Sendraugiai, palyginus ramiai išsirinkę naują valdžią, šiais metais savo vadovavimą patirs iš Detroito, kur dr. Pikūno pirmininkaujama valdyba stengsis judinti sendraugius gyvesnėn veiklon. Studentai ateitininkai savo stovykloje irgi renka naują valdžią. Kai skaitytojas į rankas paims šį "Ateities" numerį, studentai jau tikriausiai turės savo naujus vadus. Šia proga jiems visiems linkime sėkmingos veiklos, uolios kūrybingos iniciatyvos ir tvirto ryžto nugalėti sunkumus. Jų bus, bet be jų nebūtų įdomus mūsų gyvenimas.

Vytenis

RIMVYDAS ŠLIAŽAS

SPAUDOS APŽVALGA

Turbūt daugeliui iš mūsų atsitiko, kad mus kaip katalikus apkaltino mokslo trukdymu ir ypatingai laisvos minties suvaržymu, kai kalboje užtinkame inkviziciją. Atrodo, iš tokios padėties ir Robert Leiber S.J. susirūpino šiuo klausimu ir parašė straipsnį "Die mitttelalterliche Inquisition", **Stimmen der Zeit,** birželio mėn. Jis pirma apibrėžia inkviziciją kaip Bažnyčios įstaigą, kaip bažnyčios juridinį procesą surasti ir nubausti nuo katalikybės atkritusį ir į ereziją perėjusį. Toks išaiškintas asmuo buvo baudžiamas bažnytinėmis bausmėmis arba pasaulinėmis, kurios lietė žmogaus laisvę, garbę, turtą, kūną ar gyvybę.

Inkvizicija atsirado Bažnyčios istorijoj gan vėlai, maždaug 1200 m. Prieš tai buvo visų priimta, kad religija gali būti tik laisva valia įsisąmoninta. Tai aišku iš smarkaus protesto, kurį sukėlė manichiečio Prisciliano nubaudimas mirtimi 385 metais, kada beveik visas krikščioniškasis pasaulis pasmerkė šį pasaulinio teismo sprendimą. Šv. Augustinas sakė smarkuoliams: "Tegul tie siunta prieš manichiečius, kurie nežino, kiek daug vargo pareikalauja tiesos ieškojimas."

Kai 1000 m. pradėjo kilti manichiečiai, taktika buvo jų kūniškai neliesti, bet tik tiek su jais santykiauti, kiek reikalinga juos įspėti ar pataisyti. Bernhardas iš Claivaux pamokė siaučiančias gatvių minias, kurios žudydavo atkritėlius, kad tikėjimas įmanomas tik laisvu įsitikinimu, o ne prievarta. Tačiau, kad apsaugotų tikinčius, jis siūlė klaidatikius ištremti arba išstumti iš Bažnyčios.

Iki 12. amžiaus Bažnyčia net neturėjo savo prokuratoriaus. Apkaltinti galėjo tik privatus asmuo, kuris turėjo atsinešti gana įrodymų. Padėtis pasidarė Bažnyčiai pavojinga, kai erezija pradėjo dideliu mastu plisti pietų Prancūzijoje. Kartu su pavojum religijai, šitie klaidatikiai, katarai, sudarė pavojų visuomenei ir kultūrai, atmesdami visiškai šeimą ir vaikų turėjimą. Bet iš to negalima išvesti pateisinimą inkvizicijai, nes pagaliau sveika žmogaus prigimtis būtų atmetus tokį iškrypimą. Kartu tuo laiku iš Italijos ėjo šv. Pranciškaus įtaka, kuri parodė, kiek daug dvasinės jėgos buvo katalikybėj. Tačiau atrodo, kad buvo daugiau pasitikėta prievarta. Maždaug 1200 m. Inocentas III laikėsi šv. Augustino pozicijos, tačiau jis jau kėlė klausimą, ar Dievo sūnaus užgavimas, atkritimas nuo Jo, nėra didesnis nusikaltimas negu karaliaus užgavimas, kuris baudžiamas mirtimi. 1224 imperatorius Fridrichas II baudė ereziją bausme. 1231 popiežius Grigalius IX. išleido panašų įstatymą. Pirmos aukos buvo katarai ir valdenzai, bet ne žydai. Laužas buvo tradicinis būdas liaudies naudojamas bausti raganas ir klaidatikius ir Bažnyčios tik perimtas nuo jos.

Iš pradžių inkvizitoriai priklausė tik nuo popiežiaus. Tai davė jiems didelę laisvę sauvaliauti ir ypatingai fanatikams nebuvo ribų. Po kiek laiko vyskupai įgijo kiek kontrolės ir tuo sustabdė per didelį griežtumą. Visa byla nuo tada vyko tvarkingai, su įvairiais žinovais, su teismu ir liūdininkais. Tačiau buvo, nors ir nedažnai, kankinimų ir sudeginimų, kurių negalime pateisinti. Ką mes galime daryti, tai mėginti suprasti žmonių galvoseną, o ne juos pasmerkti iš mūsų laikų liberalios valstybės perspektyvos. Daugelis istorikų, rašę apie inkviziciją, teigia, kad inkvizitoriai nebuvo ant žmonijos paleisti sadistai, bet išsilavinę, garbingi ir tikėjimu rimtai susirūpinę žmonės. Tad kas galėjo prie tokios inkvizicijos privesti, kokia ji buvo 13. amžiuje? Pirmiausia pastebėsime, kad Bažnyčia kariavo dėl savo buities. Antra, kad Bažnyčia buvo valstybės dalimi. Pagal senus papročius valstybėje galėjo būti tik viena religija ir jos užpuolimas buvo valstybės užpuolimas. Taigi Bažnyčia gynėsi valstybės priemonėmis. Viena to išdava buvo, kad jos teisingumas įgijo tą patį žiaurumą, kaip ir ano amžiaus pasaulietiškasis.

Inkvizicija tačiau persekiojo tik tuos, kurie buvo katalikai ir atkrito; šiaip niekas negalėjo būti verčiamas prieš savo valią priimti tikėjimą. Nors inkvizitoriai būtų turėję pagalvoti, ar tik ne atkritėlis elgiasi pagal savo sąžinę ir geriau nežino. Tačiau to neklausė. Iš Pijaus XII. žodžių reiškiasi apgailestavimas dėl anų laikų ir apie mūsų Bažnyčią mes galime drąsiai teigti, kad joje vyrauja šv. Augustino dvasia, kaip prieš 1200 m.

Dabar norėčiau Jus sugrąžinti į dabartį, supažindindamas Jus su Maria Peti straipsniu "Das uneingeloeste Versprechen", **Hochland,** Birželio mėn. 1962. Autorė apžvelgia 1954 metais pasibaigusią kunigų darbininkų veiklą Prancūzijoje. Ji jaučia, kad per daugumą aptarimų spaudoje ir pagaliau nutylėjimą visa problema pasidarė abstrakti ir užmiršta, nors ji dar vis yra: Bažnyčios santykis su Prancūzijos darbininkija.

Darbininkija išsivystė šalia Bažnyčios ir be jos, kuri buvo susidėjus su buržuazija. Po konkordato panaikinimo 1905 metais Bažnyčiai, kaip beturčiais, tačiau ieškodama jų sugriuvo visa iliuzija apie katalikišką Prancūziją.

Pirmas pozityvus mėginimas pasiekti darbininkiją buvo padarytas 1944 metais, kada 25 kunigai nudavė esą darbininkai, kad galėtų pasiekti į Vokietiją darbams ištremtus prancūzus. Iš jų išaugo visa darbininkų kunigų misija. 1954 metais uždraudimas pasiekė juos netikėtai, kada jie kaip tik norėjo padaryti pertvarkymą pagal išvadas gautas iš padarytų klaidų. Gal Francois Mauriaco yra tipingas jautraus kataliko atsiliepimas į uždraudimą: Jis įspėjo, kad Prancūzijos Bažnyčia susirišusi su buržuazija, politika ir ekonomija negali būti lojali darbininkijos bendradarbė. Dabar skilimas eina per pačią Bažnyčią: buržuazija atmeta dirbantį, klasių kovoj dalyvaujantį kunigą, o darbininkija atmeta tradicinį parapijos kunigą. Iš to kyla opus reikalas katalikams prisitaikyti prie sąlygų, tęsti kunigų darbininkų veiklą. Kaip dalykai atrodo po 1954 metų, tai daugelis mano,, kad visas judėjimas buvo tik kapitalizmo manevras, arba pavėluotas Bažnyčios mėginimas prisitaikyti. Uždraudimas skamba, kaip nesusipratimas arba net tiesioginis pabėgimas.

Naujai veiklai svarbiausia, kad ji būtų ir veiktų tarp pačių darbininkų, kad ji iškiltų iš jų tarpo, o ne iš viršaus. Prieš Bažnyčią yra uždavinys atstovauti save svetimame, indiferentiškame ir net priešingame pasauly.

Paminklai, kurie juoktųsi

J. ŠOLIŪNAS

Statykime paminklus, kurie šion žemėn juoką, džiaugsmą neštų, kurie pasauliui bylotų, kad apie mirtį mąstant mes kasdieniškon rūstybėn viltį ir pasiryžimą gyventi ir kovoti skėlėm. Pastatykime praktišką paminklą.

Kalbu apie sportinių pastatų statybą. Lenkiame galvas prieš mirusius, o kad jų gyvieji neužmirštų, jiems matomus ženklus statome. Kalame statulas, liediname figūras. Tai gražu, tai gera. Tačiau paminklų statyme man patinka praktiškieji amerikiečiai. Jie šią žemę palikusių prisiminimui ne be prasmės granito figūras išstatė: primūrijo įvairiausių salių, pridirbdino sporto stadijonų, išplėtė ligoninių tinklą. Jie netik mirusiuosius pagerbė, bet ir gyviems praktišką paslaugą atliko. O mes? Statome. Deja, pradedame ir vėl grįžti į svajones, nenorime, ar bijome prisiminime mirusius ir gyvuosius sujungti.

S P O R T A S

Mums reikia ryšio

Diena dienon iš šios žemės kelio traukiasi amžinybėn netik paprasti piliečiai. Mirtis nuskina ir rodos, dar vis jaunyste tebežydintį sportininką. Ar mes užmiršime jį? Ar jis išnyks iš mūsų prisiminimų su tąja diena, kada jo pirmą kartą sporto aikštėje pasigesime? Ne. Nevalia taip daryti. Ir jį turime atsiminti. Jį turime gerbti.

Iš mūsų gretų pasitraukusiam sportininkui, prasmingiausias paminklas bus tas, kuris džiaugsmą ir juoką savyje kaups, kuris savo energija pasauliui nuolatos liudys, kad neverta nusiminti dėl užkritusios nakties, nes naktis, kaip vienlaikinis sportininko pralaimėjimas, praeina, sudūžta rytan atsitrenkusi.

Mirusiam sportininkui pagerbti, pastatykime jaunimui sporto sales, įruoškime jam stadijonus.

Aną kartą einame mudu su vienu dvasiškiu per juoku aidinčią Dainavą, o jis man sako, kad, girdi, čia tai reikia jo rankos, nes tik tuomet atsiras sporto stadijonas. Buvau pritrenktas ne vien tik jo nuoširdumo, bet ypatingai jo praktiškumo ir padėties supratimo, mūsų kasdienos įvertinimo. Mes statome Dainavą. Mes dar ilgai ten dainuosime ir nevieną kartą stebėsimės jos nuostabiais saulėleidžiais. Bet daina nutils, o saulė švies tik kitų tautų vaikams, jei nepritarsime ar ignoruosime ano kunigo sumanymams. Dainava yra pirma ir tvirta nuosavos žemės atlauža. Čia turi būti pastatytas paminklas sportininkui. Šitas paminklas turi gyvybe žėrėti. Šito paminklo forma — kamuolio žaidimams aikštės, bėgimams takai, futbolui stadijonas. Šito paminklo statytojai — mūsų sportinio gyvenimo kurstytojai, sporto veteranai, laisvos Lietuvos sportinį judėjimą prisimeną darbuotojai. Jų talkininkai — visa visuomenė. Visi, kuriems rūpi netik Ateitis, bet ir ateitis.

Dainavoje pastatytas paminklas sportininkui būtų akstinas tolimesniam panašių paminklų statymui įvairiose lietuviškose kolonijose.

Pradainuosime jaunimą?

Patinka ir man daina. Gražu, kai galima dainuoti laisvai, niekam už tai nebaudžiant. Tačiau galime ir pradainuoti jaunimą. Nūdienį mūsų jaunimą mes galime pritraukti tik su daina tada, jei jis dėvi sijoną. Vyrai nemoka dainuoti. Gi kai vyrai nemoka dainuoti, kai jiems nepatinka dainos, lenciūgėliai bei rankdarbiai, tai tada juos pavilioja įvairūs gatvės pašlamėkai. Išlaikykime savyje ir kelnėtas žmogystas. Neatstumkime nuo savęs ir vyriško jaunimo. Gera, kad statome koncertams, suvažiavimams sales, įruošiame meno galerijas, tačiau nė kiek neblogiau būtų, jei statydami bent pusiausvirą išlaikytumėm ir šalia salių koncertams, pastatytume bent vieną kitą ir sporto salę. Statykime paminklus, kurie gyvenimu žydėtų, kurie liudytų netik apie tai, kas praėjo, bet taip pat ir rodytų, kas eina, ar rytoj čia dar praeis.

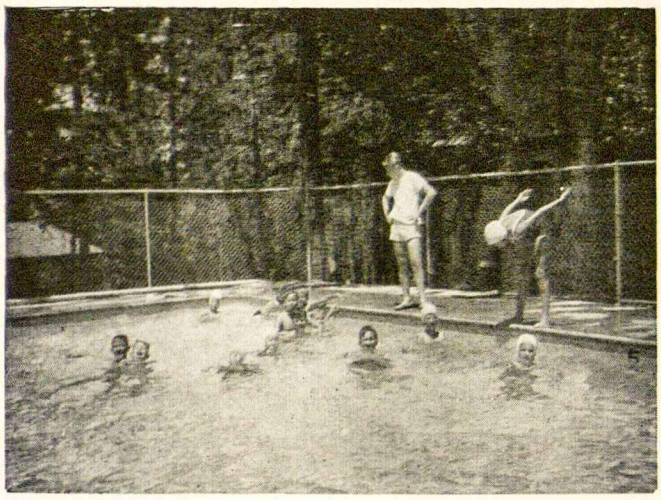

Maudėmės!... ir vis norėjom maudytis.

Los Angeles Jaunųjų Ateitininkų Stovykla

Planavom iškylas

Domėjomės viskuo ir mes patys.

Los Angeles jaunųjų ateitininkų stovykla prasidėjo birželio 17 ir baigėsi 24 dieną. Ji vyko labai gražiuose San Bernardino kalnuose — 5750 pėdų augštyje. Stovyklos vadovas buvo visų mėgiamas Feliksas Palubinskas, komendantas Jurgis Gliaudys, Rimas Kalvaitis vadovavo žaidimams, o Zina Kalvaitienė vadovavo mergaitėms. Stovyklos virtuvėje dirbo ir visus stovyklautojus labai skaniai maitino ponios Motiejūnienė ir Kojelienė.

Stovykloj dalyvavo 8 berniukai ir 7 mergaitės. Buvome apsigyvenę trijuose nameliuose ir pasiskirstę į keturis būrelius: Kazimieras Domkus vadovavo Arų būreliui, Arimantas Arbas Vanagų būreliui, Eglė Motiejūnaitė Lakštingalų būreliui, ir Ramunė Motiejūnaitė Lietuvos Dukterų būreliui.

Dienotvarkė buvo šitokia: atsikėlę 7:30 eidavome į mankštą. 9 valandą visados ėjome į gamtą iškylai. Grįžus būdavo pašnekesys. Po to vyko pietūs, laiškų rašymas, ir maudymasis iki trečios valandos. Po maudymosi buvo pavakariai, o po to dar vienas pašnekesys. Po to ruošėmės vakaro

programai. Tada būdavo žaidimai ir vakarienė. Pavalgę vakarienę mes turėjome vakaro programą, o po jos 10 valandą ėjom miegot.

Mus aplankė keletas svečių, kurie mums padarė įdomių pašnekesių. Ponia Polikaitienė davė pašnekesį apie „Kelionę į Lietuvą", kuris buvo labai įdomus. Ponas Kojelis kalbėjo apie "Kaip būti geresniu ateitininku".

Per pirmą iškylą mes nuėjom į miško sargo bokštą. Sargas davė mums vandens. Ten mes matėme labai gražų vaizdą, kurį mes ir nupiešėm. Trečiadienį atsikėlėm 5 valandą ir susėdę į automobilius kiek pavažiavom nuo stovyklos. Išlipę vėl kopėm į miško sargo bokštą. Ten nuėję regėjom, kaip saulė tekėjo. Buvo taip gražu, kad keli iš mūsų nufotografavo šį gražų reginį.

Stovykla labai gerai pasisekė. Oras, buvęs prieš tai labai prastas, išaušus sekmadienio rytui prieš išvažiuojant į stovyklą pasidarė labai puikus ir išbuvo toks visą laiką.

Esame giliai dėkingi mūsų vadovams už jų parodytą didelį rūpestį mumis, to niekada neužmiršime.

Kazimieras Domkus
13 metų

Mes irgi išėjom į mišką.

Per iškylas mums aiškino apie gamtą.

San Bernardino kalnuose

Ir piešė mums Lietuvos žemėlapį.

Fotografijos: A. Polikaičio, F. Palubinsko ir J. Gliaudžio

Kanados MAS

Šiltas ir gražus oras liepos mėnesio pradžioje padėjo sutraukti vasarotojus į garsiąją Wasagą, prie Georgian Bay vandenų. Vasarnamiai prisipildė svečiais iš arti ir toli, o paežerės keliukai ėmė dejuoti po sunkia automobilių našta. Ramu ir tylu buvo tik Tėvų Pranciškonų vasarvietėje. Aikštėse šokinėjo zuikiai, pastatais aukštyn ir žemyn siuvo voveraitės, o naktį prie virtuvės durų veltui ieškojo maisto likučių "kvepiantieji" šeškai...

Tačiau liepos 7 dienos rytą ramybė užsibaigė: į stovyklavietę pradėjo riedėti automobiliai, iš kurių pasipylė didesni ir mažesni moksleiviai ateitininkai dviejų savaičių stovyklai. Išsigandę zuikiai paliko aikštes ir dūmė į miško tankumynus, o voverytės nuo barakų sušoko į medžius. Apsidžiaugė tik "skunkės", žinodamos, kad dabar bus lengva surasti visokių skanumynų...

Lyg grybai po lietaus, išdygo palapinės, o barakai sutalpino likusius stovyklautojus. Iš viso susirinko 95, kurių beveik du trečdalius sudarė mergaitės. Netrukus vadovai supažindina jaunimą su stovyklos dienotvarke ir taisyklėmis, kurių reikalaujama sąžiningai laikytis.

Prasideda viena už kitą malonesnės ir įdomesnės stovyklavimo dienos. Kūnui stiprinti stovyklautojai maudosi, sportuoja ir žaidžia. Bet dar svarbiau lavinti dvasią ir protą, todėl jau iš pat ryto, šv. Mišių metu, dvasios vadas Tėv. Rafaelis, O.F.M. sako trumpus pamokslėlius jaunimui aktualiomis temomis. Dienos užsiėmimų metu įviarių sričių intelektualai paskaitomis bei pašnekesiais platina jaunųjų tautinį, religinį ir ideologinį akiratį. Štai kun. Jankauskas iš Romos vaizdžiai nurodo idealus, kurių jaunimas turėtų siekti. Dr. J. Sungaila iš Toronto vyresniuosius berniukus supažindina su jiems rūpimais klausimais. Torontiškis Tėv. dr. Kornelijus Bučmys, O.F.M. aiškina religijos pritaikymą gyvenime. Kanados at-kų centro valdybos pirmininkas V. Kolyčius nurodo, koks turi būti moksleivis at-kas. A. Kuolas — berniukams, A. Kuolienė su S. Balsevičiene — mergaitėms primena jaunuolių taip dažnai užmirštamas mandagumo — etiketo taisykles. Neatsilieka ir I-mos savaitės stovyklos komendantas V. Matulaitis: jis paaiškina ir praktiškai pavaizduoja, kaip

"Pakelk, o aš kirsiu!"

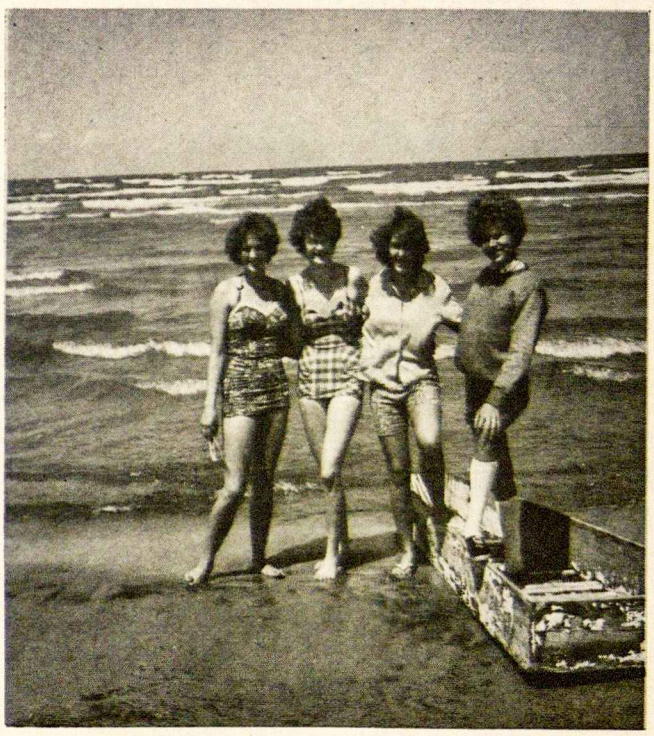

O mums geriau patinka ant kranto...

Šį kartą krepšys tikrai bus!

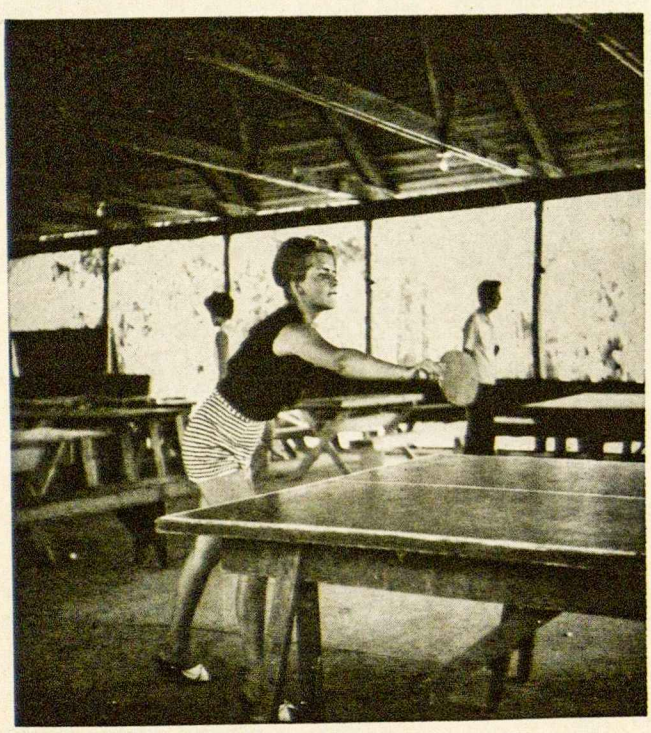

Reikia įsitempti, kad nepralaimėti.

Stovykla

galima pažinti žmogaus charakterį iš rankraščio.

Ypatingai gilų įspūdį visiems paliko laisvės kovotojų pagerbimas. Jau rytmetinių pamaldų metu Tėv. Rafaelis sudarė minėjimui palankią nuotaiką, paaiškindamas tėvynės meilės pareigą iš religinio taško ir kviesdamas visus pasimelsti už gyvus ir mirusius Lietuvos laisvės kovotojus. Vakare buvo apeiti Kryžiaus Keliai, meldžiantis už žuvusius karžygius. Po to jautrų žodį tarė stovyklos komendantas J. Dvilaitis, prašydamas jaunuolius visuomet pasilikti šimtaprocentiniais lietuviais. Nuskambėjo partizaniškos dainos, o nuotaikai pritaikytus eilėraščius padeklamavo A. Bušinskaitė ir J. Čeponkutė. Pabaigoje, sugiedoję "Marija, Marija" ir Tautos Himną, visi tylūs ir susikaupę skirstėsi miegoti.

Svarbią vietą stovyklos programoje turėjo lietuviškos dainos. Kasdieną nuo 30 iki 45 min. buvo skirta dainoms mokytis, todėl daugelis vaikų, grįžę iš stovyklos į namus, maloniai nustebino tėvelius dainų mokėjimu. Vieną dainavimo pamoką nuotaikingai pravedė didelis jaunimo ir dainos mėgėjas kun. Martinkus iš Providence, R. I.

Kas antrą vakarą stovyklautojai susirinko prie laužo drauge padainuoti ir pademonstruoti savo vaidybinius sugebėjimus. Kitais vakarais vykdavo pasilinksminimai.

Stovykloje buvo pravesti 3 lituanistiniai konkursai ir visa eilė sporto varžybų. Bendro išsilavinimo konkurse pirmas vietas nusinešė A. Bušinskaitė (vyresniųjų grupėje) ir L. Gustainytė (jaunesniųjų grupėje). Dailiojo skaitymo laurai atiteko A. Bušinskaitei, R. Gudinskui, G. Juozapavičiūtei ir A. Kuolui. Deklamavime vyravo J. Čeponkutė su A. Bušinskaite (vyr. gr.) ir R. Puteris su R. Danaičiu (jaun. gr.) Sporte turėjome gana daug laimėtojų ir visus čia paminėti būtų nelengva.

V. Matulaičiui vadovaujant, patys stovyklautojai leido stovyklos dienraštį — "Gintarą". Jo skiltis rašinėliais, korespondencijomis ir piešiniais užpildė nemažas būrelis jaunųjų talentų. A. Vekterytė gavo premiją už gražiausią piešinį ("Vėliavos nuleidimas"), o "Mažas Paukštelis" — A. Šlekys su 2 draugais — už įdomiausią stovyklos įvykių kroniką. **J. Š.**

knygos

"Time" žurnalas prieš metus turėjo straipsnį apie greitą skaitymą — esą skaitymo mokyklos, kurias baigusieji gali išvystyti pasakišką skaitymo greitį — po keliasdešimt puslapių per minutę. Po kelių savaičių jie įdėjo supykusio skaitytojo laišką: ką, sako, kokie čia rekordai — aš kas vakarą perskaitau Macaulay istorijos tomą, pora Šekspyro dramų, o kad greičiau miegas ateitų, tai dar perskaitau kokį lengvą romaną... Matot, sarkazmas.

Vien tik skaityti greitai nėra dorybė: išmintis glūdi greičio pritaikyme prie turinio. Mokslinį veikalą skaitysi mažesniu greičiu, negu kad romaną. Vadovėlį skaitydamas nuolat turi sustoti, apgalvoti patiektą mintį, patikrinti, ar supranti. Romaną skaitydamas, nori pasinerti, pasijusti gyvenąs veikėjų gyvenimą. Čia greitas skaitymas padės greičiau gauti knygos įspūdį, leis knygą perskaityti be trukdymų — knygą prisiminsi kaip visumą, o ne kaip fragmentus.

Kur greito skaitymo paslaptis? Šis menas suvedamas į tris įsakymus: 1) nejudink lūpų, 2) skaityk sakinius, ne žodžius, 3) mokykis sugriebti prasmę.

Kai išmokome skaityti, įpratome skaityti žodžius, o ne raides — po vieną raidę skaityti kiek laiko užimtų! Pratindamasis skaityti greitai, turi išmokti skaityti ne žodžius, bet frazes, ištisus sakinius. Stenkis, kad akis iš kart paimtų visą eilutę — akies perkėlimas nuo žodžio iki žodžio trukdo skaitymą. Dar daugiau laiko atima nuolatinis sugrįžimas prie jau skaitytų žodžių: pratinkis atsiminti tai, ką paskutinėje eilutėje skaitei — pradžiai prisiversk nesugrįžti prie jau skaitytos eilutės, o po trumpo laiko jau akys nebandys atgal šokinėti.

Šiom dienom žmonės mėgsta daug kalbėti — pasakyti daugeliu žodžių tai kam kelių žodžių užtektų. Čia ir glūdi greito skaitymo pateisinimas — nėra tikslo taškytis žodžių jūroj, jei prasmę gali kaip putą nugriebti. Pratinkis tad ieškoti sakinių, kuriais autorius nori ką nors pasakyti — jie yra pagrindiniai: kiti šiem tik fonas, nuotaikai sukurti.

Kriminaliniai romanai skaitomi lengviausi iš lengvosios literatūros. Tiesiog galime matyti minias pasipiktinusių "Ateities" skaitytojų, kurie piktinsis, kad jaunimui kriminalinius romanus siūlome. Rizikuojame, nes **Friedrich Duerrenmatt** knygos nėra tik kriminaliniai romanai. Šio šveicaro rašytojo knygos skubiai verčiamos į anglų kalbą: jau pasirodę romanai **"The Pledge", "The Judge and His Hangman", "The Querry".** Duerrenmatt kriminalinis faktas yra antraeilis — jam įdomesni seklio motyvai teisingumo ieškoti: visi romanų detektyvai kenčia kokią nors ligą — inspektorius Barlach kenčia nuo skilvio vėžio: iš jo nusikaltėlis tyčiojasi, kad Barlach ko gero greičiau mirs, negu jis. Iš tikrųjų minėtų romanų gal įdomiausias **"The Quarry"**—ypač dramatiška scena, kurioj nusikaltėlis reikalauja iš Barlach, kad jis parodytų tokį pat didelį tikėjimą teisingumui, kaip anas rodo nusikaltimui.

Bendraamžio mirtis užlieja seną rašytoją atsiminimų banga — tuo prasideda anglo rašytojo **Frank Swinnerton "Death of a Highbrow".** Ką tik mirė satyristas, kritikas Tom Curtal, seno esteto Graham Stanhope jaunų dienų pažįstamas, viso gyvenimo konkurentas. Jo mirtį Graham sutinka lengva širdimi, nes jis vis baiminosi, kad jam pirma mirus Tom Curtal savo sarkazmu pasistengtų išjuokti jo visą gyvenimo darbą. Iš jo atsiminimų kyla tačiau kitas vaizdas: Curtal pasirodo buvęs nuoširdus rėksnys, kuris Stanhope gerbė ir bijojo, o Stanhope išryškėja, kaip baugus, šaltas žmogus, kurs savo ir artimųjų gyvenimą paaukojo karjerai. Knyga įdomi kaip žvilgsnis į save patį: kiekvenas juk sau atrodome pats puikiausias iš visų — savo klaidas visuomet lengviau drauguose matyti.

Klausimas: kas aš esu? visu ryškumu nušvinta **Elie Wiesel** knygose. Jo knyga **"Night"** (Hill and Wang. New York, 1960) yra aprašymas, kaip jaunas Transylvanijos žydukas — pats autorius — prarado Dievą koncentracijos stovyklų pragare. Knyga supurto, nes ji klausia ir mūsų — ar mūsų tikėjimas pergyventų vaiko pakorimą, kūdikių, metamų į liepsnas klyksmą? "Niekuomet aš neužmiršiu tos nakties, pirmos nakties stovykloje, kuri pavertė mano gyvenimą į vieną ilgą naktį, septynis kartus prakeiktą... Niekuomet aš neužmiršiu tų dūmų. Niekuomet aš neužmiršiu tų vaikų veidelių, kurių kūnus aš mačiau virstančius į dūmų vainikus tyliame mėlyname danguje. Niekuomet aš neužmiršiu tų liepsnų, kurios amžinai sudegino mano tikėjimą. Niekuomet aš neužmiršiu nakties tylos, kuri man visai amžinybei atėmė norą gyventi. Niekuomet aš neužmiršiu tų momentų, kurie nužudė mano Dievą ir mano sielą ir pavertė mano sapnus dulkėmis. Niekuomet aš neužmiršiu šių dalykų, net jeigu aš būsiu pasmerktas gyventi taip ilgai, kaip pats Dievas. Niekuomet" (43-44 p.). Tai nėra piktžodžiavimas, tai yra šauksmas toje naktyje, kurią vadiname dvidešimtuoju šimtmečiu. Naujas Elie Wiesel romanas **"Dawn"** (Hill and Wang, New York, 1961) yra suduižęs jo atsiminimų aidas. Perskaičius ima širdgėla. Veiksmas Palestinoj, žydų kovų prieš britus metu. Britai areštavę teroristų žydų vadą, David ben Moshe, — jis mirs rytoj ryte saulei tekant. Teroristai yra prižadėję už jį keršydami tuo pačiu momentu nužudyti įkaitą — anglą kapitoną John Dawson. Šiojo egzekuciją turi atlikti jaunas pabėgėlis, prieš kelis metus iš koncentracijos stovyklos išlaisvintas. Jis masto — kodėl žmogus neturi teisės žudyti? Dėl to, kad tuo būdu jis save pasistato Dievo vietoje. Jis masto — kad pakeistume istorijos tekmę, turėjome tapti Dievu. Viso to ironija — tie, kurie buvo SS žudomi, dabar patys savo ruožtu priima žudiko darbą. Nejauki knyga. Baisių paminklų mūsų laikams esame pastatę — nejaugi meilės ryšys tarp žmonių yra nebeįmanomas, nejaugi vienintelis autentiškas santykis tarp žmonių paliko tik aukos ir budelio?

Kokioje aplinkoje auga šių dienų jauni žmonės? Ką darome padėti tiems, kurie kelio neranda? Daug laikraščiuose skaitome apie jaunimo nusikaltimus, kartais net gali atrodyti, kad pasaulį pradeda siaubti kriminalizmo banga. Tinkamai perpektyvai atstatyti vertėtų paskaityti **Roul Tunley "Kids, Crime, and Chaos"** (Harper, New York, 1962). Knygos antrasis pavadinimas: "A World Report on Juvenile Delinquency" — aptariama pati liga ir bandymai ją gydyti. Iš knygos kyšo nerami mintis— ekspertai paskendę teorijose ir tyrinėjimuose, pačius vaikus retai kurie mato. Bandymai jaunimo auklėjime atmetami vien dėl to, kad juos pasiūlė priešingos mokyklos teoretikas. Atsitinka taip, kad New Jersey ir Massachusetts programos greičiau randa atgarsį Anglijoje ir Švedijoje, negu Californijoje ar Illinois. Autoriaus išvada — jaunimo nuklydimai turi daug priežasčių, nėra tad ir vieno recepto jiems gydyti.

DARBAI IR ŽMONĖS

Mielasis Anuprai,

Aną dieną pribėgo mano vaikaitis ir aukštu balseliu sušuko: "Seneli, ar jūs buvot kada jaunas? Silvukas tvirtina, kad visi seneliai visą laiką yra seni." Tas klausimas mane gan nustebino, juk, kol nežiūriu veidrodin, jaučiuosi, kaip tikras dvidešimtmetis. Na, žinoma, užtvirtinau, kad ir aš esu buvęs kadaise jaunas. Anūkėlio žvalios akutės sužibo ir pilnu smalsumo balsu užklausė: "Ką jūs darėt, kai buvot jauni? Papasakokit, seneli! Prašau labai, labai prašau!" "Nu, ką gi, vaikeli," tariau, "juk dabar neturiu laiko,... neatsimenu..." Bet anūkėlis tol nepaleido, kol prižadėjau papasakot. Pradėjau galvot, ką čia dabar galiu įdomaus pasakot, kai staiga stojo prieš akis Detroito Studentų Ateitininkų Draugovės suruoštos studijų dienos Dainavoje. Taip ryškiai jos iškilo, lyg tai būtų visai neseniai atsitikę. Tai apie tas dienas jam ir paporinau.

Juk prisimeni tas geras, seniai praėjusias, jaunas dieneles. Tu ir, berods, Anuprai, ten buvai. Atsimenu, kai pilna mašinų prigarmėjo iš Detroito ir iš Clevelando, ir iš Chicagos jau kai kurios net nuo penktadienio vakaro (jei mano atmintis neklysta, tai tos dienos buvo 1962 metų birželio mėn. 16-17 dienomis). Na, bet Detroito draugovė nepasiduoda šiem nekantriems, ankstyviems žmonėms. Pusryčių neduoda. Reikia, kad tvarka būtų. Oficialiai studijų dienos tik su pietum prasideda. Bet mūsų, ankstyvųjų, dvasios tai visai nepakerta. Atsimeni, vieni sėdo mašinon ir iszvimbė miestelin pussryčiauti, kiti gi likę už nuodėmes atgailaudami nevalgė. Valgis neviskas. Štai ping-pongo stalas, o ten tinklinio aikštė, o čia entuziastai.

Ir bematant laikas prašvilpė, net pavalgyti pietus spėjom. O štai į salę visus kviečia rimtajai daliai. Juk atsimeni, Anuprai, Arūną Liulevičių, Kęstutį Skrupskelį ir Rimą Rudį, kurie dabar po plačiuosius vandenis

Ne vien valgėm, bet ir dainavom. (Foto V. Kasperavičiaus)

plaukioja. Galime ir mes sakyti, jog su jais "geri" pažįstami, juk daug buvom jų paskaitų klausę. Kad ir per tas dienas jie paskaitas visi trys skaitė apie kūrybą. Arūnas kalbėjo apie kūrybos procesą: jis skaitęs, kad išmintingi žmonės sako, jog kūrybos darbas vyksta pasąmonėj — reikia žinoti, kada darbą pasąmonei atiduoti. Kęstutis nagrinėjo kūrybos sąvoką — kur čia slepiasi kūrinys: ar formoje, ar turiny, ar siekime. Būtinai grįžęs turėjau perskaityti knygą **To Kill a Mockingbird,** kurią baisiu pavyzdžiu statė. Rimas žiūrėjo, kaip mes galime pasiruošti kūrybai: jis rado, kad svarbiausia reikalingas šviežias žvilgsnis (Jei nori, Anuprai, tai Rimo paskaitą šiam numeryje gali pasiskaityti). Dovanok, kad daugiau apie tai nerašau, bet Tu žinai: kai klausaisi, tai rodos viską puikiai supranti, o paskui atsimeni tik skeveldras...

O, kad tau, vos neužmiršau. Ten viskas formaliai juk buvo pravesta. Buvo pirmininkas ir sekretorė. Berods Kaufmanų Petras garbingąją pirmininko vietą užėmęs buvo, o Audronė Garbenytė sekretorės. Tačiau nors rimta, bet įdomi buvo ši dalis. Diskusijos gyvos, visi nori pasisakyti, nes juk tema tokia, kur prašosi nuomonių išreiškimo. Greitai baigėsi paskaitos. Toliau viešpatavo vėl sportas, dainos, dainos, dainos, valgis, o vakare šokiai.

Pagaliau kodėl aš visa tai Tau rašau, Anuprai? Juk Tu viską gerai atsimeni. Atsimeni ir sekmadienį, kada tik linksmoji dalis tebebuvo ir pagaliau liūdną išsiskyrimą. Greičiausiai todėl ir rašau, jog žinau, kad ir Tu su tuo pačiu džiaugsmu prisimeni tas dienas...

Vis dėlto buvo puikus jaunimas. Šių dienų jaunimas jau nebetoks. Žinai, Anuprai, tokių kaip mes, kažin, ar kada vėl bus.

Tavo

Baltramiejus

TORONTO

MOKSLEIVIŲ ATEITININKIŲ SUSIRINKIMAS

Sekmadienį, birželio 24 d., 3 val. p.p. įvyko Toronto Moksleivių At-kių susirinkimas - arbatėlė Nekalto Prasidėjimo Seserų Vaikų Namuose. Tai buvo paskutinis susirinkimas prieš vasaros atostogas. Jame dalyvavo svečias prelatas Balkūnas iš New Yorko, kuopos dvasios vadas Tėv. Rafaelis, kuopos globėja Seselė Margarita ir nemažas skaičius moksleivių. Prelatas Balkūnas papasakojo apie New Yorko miestą, lietuviškas parapijas ir organizacinę veiklą tame mieste. Toliau, mergaitės prelatui sugiedojo "Iilgiausių Metų", jo vardinių proga. Tėv. Rafaelis paaiškino einamuosius reikalus, duodamas pilnesnių informacijų apie artėjančią atkų stovyklą tėvų pranciškonų stovyklavietėje. Po to, pirmininkė Aldona Bušinskaitė kuopos vardu įteikė iždininkei Liudai Mačkaraitei prisiminimo dovanėlę, nes Liuda išvyksta į Putnamą įstoti į Nekalto Prėsidojimo Seserų vienuolyną. Pabaigai mergaitės padainavo keletą lietuviškų dainų.

A.

HAMILTON

Jaunučių iškylą suruošė Hamiltono at-kų kuopos vyresnieji moksleiviai š. m. birželio 23 dieną. Iš ryto lynojo ir buvo apsiniaukę, todėl rengėjai bijojo, kad reikės atsakyti autobusą. Kaip tik 10 v. 30 min., kai reikėjo išvažiuoti, ir nustojo lynoti, nors ir liko apsiniaukę. Susirinko virš 30 vaikų. (Priėmėm visus, taip pat ir nenarius). Sulipę autobusan, dainuodami nuvažiavom į Webster Falls, kuris yra visai netoli Hamilton, kokia 10 mylių. Lietus buvo išbaidęs visus žmones, todėl parką radom tuščią. Tai mums dar geriau! Seniai matytas krioklys labai gražiai atrodė: apsuptas žalių medžių, vanduo iš upelio krenta nuo uolos giliai žemyn. Vaikams rūpėjo nusileisti akmeniniais laiptais prie pat krioklio. Reikėjo vyresniesiems kojas prailsinti, o jaunučiams — vienas juokas į tokias aukštybes laipioti! Apžiūrėję krioklį, rinkomės prie upės pievoje, kur vaikai vadovaujami vyresniųjų at-kių Gudinskienės ir Rickienės dainavo, žaidė ir lenktynių ėjo. Tuo tarpu šeimininkės: Kažemėkienė, Borusienė ir Juozapavičienė ruošė užkandą, o vyrai, Pleinys ir Borusas, ugnį kūreno.

Laimė, kad buvo debesuota, tai nebuvo perkaršta. Tyram ore prisižaidus ir prisilakščius, visų apetitas pakilo, todėl šeimininkės vos spėjo dalinti dešreles su bulkutėmis. O vyrai gaivinančius gėrimus. Pasilsėjus vėl buvo lenktynės: maišuose, su šaukštais ir pupomis ir t.t. Nė nepajutom, kaip autobusas atvažiavo mūsų vežtis vėliai „namučio".

Praurimė

WASHINGTON D.C.

Šiais metais Lituanistinės mokyklos mokytojų A. Aistienės ir O. Tautvydienės pastangomis įsikūrė tautinių šokių grupė iš 20 studentų ir moksleivių. Vadovauja M. Vaitkienė. Repeticijos vyksta privatiškuose namuose (iš eilės pas visus). Jaunimo susidomėjimas entuziastingas ir kitais metais visi nori tęsti repeticijas.

Be anksčiau rašytoje korespondencijoje minėtų šokėjų tautinių šokių grupei priklauso: Algis Lukas, Leonas Mockapetris, Jūra Strimaitytė, Jūratė Pauliukonytė, Algis Leimonas, Birutė Saldukaitė.

LITUANISTIKOS MOKYKLA

Š. m. birželio 16 d. Washingtono Lietuviškoji Mokykla sėkmingai užbaigė antruosius mokslo metus. Vyresniuosius mokė mok. A. Aistienė, o jaunesniuosius mok. O. Tautvydienė. Anksčiau trejus metus V. Jauniškienė mokė vyresniuosius.

Jaunimas labai gražiai padeklamavo ir padainavo Maironio eilėraščius ir dainas. Minėjimą pravedė Virgis Viliamas.

Mokiniai: Vakarė ir Mindaugas Aistis, Marytė ir Antanukas Dambriūnas, Jūratė Mažeikaitė, Daiva ir Laimutė Puzinauskaitės, Laima Saldukaitė, Danutė ir Jonelė Vaičiulaitytės, Rusnė ir Linelis Vaitkus, Vingis Viliamas, Aurelija, Algė ir Audronis Zundė.

DIDŽIOJI BRITANIJA

Didžiosios Britanijos ateitininkų ir Londono Lietuvių Choro birželio mėn. 23 dieną suruoštasis Maironio 100-to metų Gimtadienio minėjimas puikiai praėjo.

Gyvų gėlių išpuoštame priescenyje, tautinių vėliavų fone at-ko V. Jokubaičio pieštas Maironio paveikslas, besirenkantiems lietuviams į minėjimą lyg turėjo sudaryti įspūdį, kad, minėjimui prasidėjus, pasirodys pats lietuvių tautos dainius ir prabils žadinančios poezijos posmais.

Į minėjimą atsilankė Lietuvos Ministeris B. K. Balutis, pasiuntinybės patarėjas V. Balickas, spaudos darbuotojai bei dauguma visuomenininkų.

Minėjimą atidarė ateitininkų draugovės p-kas S. Kasparas, pasiūlydamas susirinkusiems sugiedoti Maironio Marija, Marija, ir po to atsistojimu pagerbti birželio mėnesio lietuvių tautos prieš bolševikus sukilimo aukas.

Klebonas ir ateitininkų dvasios vadas kun. Dr. S. Matulis pristatė paskaitininką kun. Joną Kuzmickį-Gailių, kilusi nuo Svėdasų, tai garsių lietuvių krašto, rašytoją žurnalistą ir gerą kalbėtoją. Jis pats Maironio mokinys, mokytoją pavaizdavo remdamasis savo ir kitų įspūdžiais. Paskaitininko žodžiais Maironis buvo didis tautos žmogus, tautos pranašas, kuris kalbėjo jos vardu. Šaukė į kovą už fizinę ir dvasinę tautos gyvybę. Tas jo pranašiškumas ir kovingumas šiandien vėl ypač atgyja, kai tauta žiauriai kenčia.

Meninė programa pasirodė gausi ir patraukli. S. Kasparas jai vadovaudamas neleido niekam nuobodžiauti ar atsikvėpti. Į jos turinį buvo įtraukta eilėraščių deklamavimas, dainos bei smuiko ir pianino muzika. Visa programa buvo Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos Valdybos įrašyta į magnetono juostą.

Sodybos Apuokas

Draugovės susirinkimas Lietuvių Sodyboje.

Anglijos Ateitininkų Draugovę sudaro plačiai po visą Angliją išsisklaidžiusieji ateitininkai, kai kurie pasiekiantieji net Skotiją.

Draugovės vadovybė, pasinaudodama Anglijos lietuvių sąskrydžiu Lietuvių Sodyboje, sukvietė savo draugovės susirinkimą, nes daugumas ateitininkų atvyksta Lietuvių Sodybon sąskrydžio metu.

Susirinkimas buvo pravestas sklandžiai, kad nebūtų sutrukdyta daugiau laiko, kurio, ypač jaunimas norėjo turėti savo reikalams.

Susirinkimui pirmininkavo S. Kasparas, sekretoriavo D. Lūšaitė.

Dvasios Vadas kun. Dr. S. Matulis, MIC, pasveikino jau antrą kartą Lietuvių Sodybon susirenkančius ateitininkus, palinkėdamas Dievo palaimos ir sėkmės draugovės darbuose, be to, perdavė Č. Obcarsko, ir Janinos ir Danieliaus Norbutų sveikinimus, kurie nebegalėjo atvykti ir dalyvauti susirinkime.

Draugovės p-kas S. Kasparas padarė smulkų draugovės metinį pranešimą.

Kun. Dr. Feliksas Gureckas, svečias iš Chicagos dabar gilinąs studijas Oxfordo universitete, padarė pranešimą apie Amerikoje esantį jaunimą, iškeldamas kiek ateitininkiškasis jaunimas atlieka daug darbo lietuvybės išlaikymo bare. O ypatingai kiek naudos duoda stovyklos ir bendri pobūviai jaunimą suriša bendram našiam darbui organizacijoje, o tai labai atsispindi ir lietuvių bendruomenės gyvenime.

R. Urmonas, svečias iš Adelaidės, Pietų Australijos pasidalino mintimis

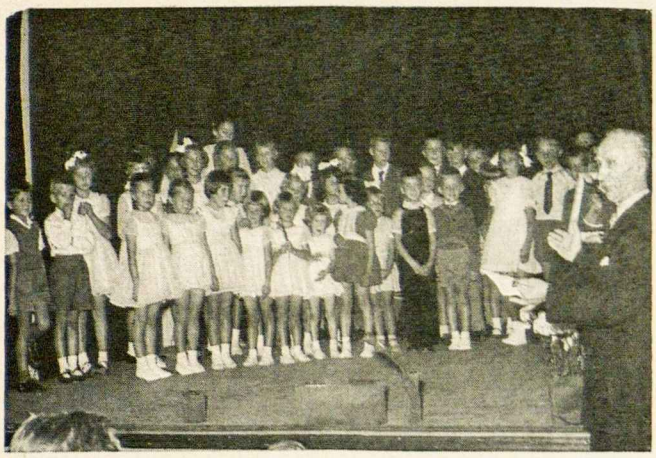

Sendraugis B. Plokštis sveikina Adelaidės jaunuosius ateitininkus.

"Siuntė mane motinėlė..."

apie Australijos jaunimą, kuris dirba pradedant sportu, baigiant jaunimo suvažiavimais.

V. Aneliauskas padarė pranešimą apie Anglijos katalikų mokslus einančio jaunimo veiklą, kurioje jis pats dalyvauja, atstovaudamas Anglijos lietuviškąjį jaunimą šiuose sambūriuose.

Kun. Dr. Matulis MIC, paskaitė Liverpoolyje gyvenančio „Aidų" bendradarbio poeto Č. Obcarsko eilėraštį, kurį jis atsiuntė persiųsti Ateičiai: „Vandenyne".

Po pasikalbėjimų įvairiais organizaciniais reikalais susirinkimas baigtas malda.

Sodybos Apuokas

AUSTRALIJA

Adelaidės Jaunųjų Ateitininkų šventė. Arkiv. J. Matulaičio moksleivių atkų kuopa Adelaidėje birželio 24 d. iškilmingai atšventė savo metinę šventę. Prieš pat pamaldas šv. Kazimiero koplyčioje 15 jaunesniųjų moksleivių, sustoję pusračiu apie kuopos vėliavą, davė įžodį, Įžodį priėmė ir šv. Mišias aukojo kuopos Dvasios Vadas kun. P. Dauknys, MIC. Iškilmėse gražiai pasirodė taip pat ir jaunučiai: pagerbdami vėliavą, visi ją pabučiavo. Šv. Mišios, nuoširdus pamokslas, bendra šv. Komunija, kurioje dalyvavo netik moksleiviai, bet ir jų tėvai bei at-kai sendraugiai, padarė visiems gilų ir gražų įspūdį.

Tuoj po pamaldų visi jaunieji atkai ir daug svečių susirinko į Liet. Katalikų Centro salę. Iškilmingą susirinkimą atidarė kuopos globėja A. Stepanienė. Į garbės prezidiumą buvo pakviesti — klebonas A. Kazlauskas, MIC, dv. vadas kun. P. Dauknys, MIC, vėliavos kūmai: B. Plokštis, M. Gavėnienė, J. Bardauskas ir kuopos globėjai — A. Stepanienė, E. Varnienė, A. Kubilius.

Globėjų vardu A. Stepanienė pasveikino šios dienos įžodininkus ir jaunučius. Savo kalboje prisiminė, kas yra ateitininkas, ir koks jis turėtų būti. Po to susirinkimo pirmininkas A. Kubilius iškvietė į sceną visus jaun. at-kus davusius įžodį. Čia buvo perskaitytas egzaminų komisijos aktas, o vyriausias amžiumi sendraugis B. Plokštis prisegė at-kų ženklelius. Vyresniesiems moksleiviams: M. Uldukytei, R. Kubiliūtei, V. Gudiškiui ir L. Varnui Dvasios Vadas uždėjo moksleivio juosteles. Iškilmingai nuskambėjus ateitininkiškam Credo, pirmasis sveikinamąjį žodį pasakė kun. A. Kazlauskas, MIC. Jis pasidžiaugė tokiu dideliu jaunimo būreliu stojančiu po „Visa atnaujinti Kristuje" vėliava. Raštu sveikino MAS Centro Valdybos Pirmininkas J. Račkauskas ir Adelaidės skautų Tuntininkas A. Gavelis. Visiems sveikinusiems moksleivių vardu gražia lietuviška tarme padėkojo Rasa Kubiliūtė. At-kų himnu buvo užbaigtas iškilmingas susmas.

Po trumpos pertraukos prasidėjo meninė dalis, kurią paruošė ir pravedė globėja E. Varnienė. Į sceną buvo išvesta daug naujų talentų: V. Bardauskaitė labai gražiai padeklamavo ir suvaidino „Man kalbėjo angėlėlis", R. Kubiliūtė paskambino pianinu, Loreta Rupinskaitė inscenizavo „Aš einu į svečius", I. Beinoravičiūtė ir R. Kubiliūtė pašoko kombinuotą suktinį, M. Uldukytė, V. Bardauskaitė ir R. Kubiliūtė inscenizavo „Siuntė mane motinėlė", K. Kuncaitis su draugais suvaidino „Išėjo tėvelis į mišką". Su deklamacijoms gražiai pasirodė A. Stankevičiūtė, M. ir J. Staugaitės, L. Varnas ir V. Gudiškis, K. Prackūnas ir R. Kalikas, J. Petrėnas, S. Valčiukas, G. Kubilius. Užbaigai visi scenos dalyviai, išsidėstę kryžiaus formoj, sugiedojo "Neapleiski mūsų, Motinėle" ir Tautos himną.

Po programos šventės dalyviai buvo pakviesti į mamyčių paruoštas vaišes. Vaišių metu į moksleivius tarė žodį kun. P. Dauknys, MIC. Taip pat dar sveikino veliavos kūmas B. Plokštis, At-kų sendraugių pirmininkas J. Stepanas, L. K. Moterų Dr-jos pirm. M. Gavėnienė, L. Katalikų Dr-jos atstovas P. Pusdešris. Išsisėmus kalboms ir gerokai nutuštėjus stalams dienos pirmininkas A. Kubilius šiltu padėkos žodžiu užbaigė šventę.

A. St.

— Liepos mėnesį Montevideo mieste, Urugvajuje įvyko **Pax Romana** XXV-tas Pasaulinis Kongresas. Jame dalyvavo **Dr. Vytautas Vygantas,** dabartinis Pax Romana pirmininkas. Studentų Ateitininkų Sąjungą atstovavo Brazilijos ateitininkai.

— **Inž. Jurgis Štuopis** laikinai išvyko iš Chicagos į Hartford, Conn., kur talkina Connecticut valstybės kelių tinklo planavime.

— **Skirmuntas Radvila** dalyvauja "Lituanus" žurnalo redakcijoje. Jis veda knygų recenzijų skyrių.

— **Inž. Julius Jodelė** dalyvavo Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavime Chicagoje liepos mėnesio gale. Jis taip pat aktyviai dalyvauja Kuchel-Lipscomb rezoliucijai remti komitete.

— **Kun. Algis Kezys, SJ**, išvyko į Louvainą prancūzų kalbos ir teologijos studijoms.

— **Dr. Jonas Grinius** yra atvykęs keliem mėnesiam iš Vokietijos. Dalyvavo sendraugių ir studentų vasaros stovyklose su paskaitomis, žada savo kelionėje Amerikoj aplankyti daugumą lietuviškų kolonijų. Jis taip pat skaitys pagrindinę paskaitą Kultūros Kongrese.

— **Jonas Šoliūnas** grįžo Chicagon iš Baltimorės — toliau tęs darbą Social Security Administration. Jis Ateitininkų Federacijos Valdyboj yra MAS referentas.

— **Rita Durickaitė** išvažiavo į Prancūziją tęsti prancūzų kalbos studijos. Turi Fulbright Fellowship — ruošiasi magistro laipsniui. Ji baigė Annhurst kolegiją.

— **Birutė Bogutaitė** gavo stipendiją muzikos studijoms šią vasarą Ispanijoj. Ji šįmet baigė Peabody Conservatory Baltimorėj.

— **Dr. Antanas Sužiedėlis** dėsto Catholic University of America. Šį pavasarį jis pakeltas į associate profesorius. Naujojoj AFV yra referentas Ateitininkų Sendraugių Sąjungai.

— **Kun. Audrius Bačkis** vasaros metu buvo atvykęs į JAV tėvelių aplankyti. Moksleivių ateitininkų vasaros stovykloje Dainavoj buvo kapelionas. Rudenį grįžta į Romą, kur Gregorianum universitete tęs studijas.

— **Vida Smagrauskaitė** vasaros metu gilino meno studijas. Jaunųjų dailininkų parodoje Dainavoj ji dalyvavo su savo kūriniais.

— **Kun. Kazimieras Pūgevičius** perkeltas į Šv. Pijaus X parapiją Baltimorėj. Jis yra daug padėjęs studentams ateitininkams — jo rūpesčiu prieš kelis metus SAS galėjo pasinaudoti Camp St. Vincent de Paul vasaros stovyklai.

— **Egidijus Užgiris** baigė fiziką University of Illinois Urbanoje B.S. laipsniu. Pokoleginėm studijom išvyksta į Harvard universitetą, kur bus asistentas. Pažymint jo pažangumą moksle, jo vardas iškaltas universiteto bronzos lentoje, taip pat priimtas į garbės korporacijas Phi Beta Kappa ir Tau Beta Pi. Jis buvo studentų ateitininkų draugovės Urbanoje pirmininkas, o šįmet buvo SAS Iždininkas.

— **Vytautas Valaitis** dirba "Newsweek" žurnalo fotografijų kolektyve. Jo foto reportažas apie kurčią mergaitę tilpo šio pavasario "Look" žurnale.

— **Jonas Boguta** baigė B.S. laipsniu fizikos studijas Johns Hopkins universitete Baltimorėje. Už pažangumą moksle buvo priimtas į Phi Beta Kappa. Nuo vasaros tęsia fizikos studijas University of Illinois, Urbanoje. Buvo Baltimorės studentų ateitininkų draugovės pirmininkas.

— **Leonas Radvila** baigė civilinės inžinerijos studijas Illinois Institute of Technology ir išvyko atlikti karinės prievolės. Šiuo metu gavo assistant civil engineer paskyrimą armijoj. Jis buvo vienas iš "Grandies" korporacijos atkūrėjų Chicagoje.

— **Rita Žukauskaitė** lankė vasaros kursą Sorbonoj. Ta pačia proga vasaros gale ekskursavo Europoj.

VOX POPULI

Gerbiamoji Redakcija,

Su įdomumu perskaitau "Ateitį", tačiau norėčiau iškelti vieną trūkumą, būtent, kad per maža kreipiama dėmesio į lietuvišką spaudą. Per retai matome naujai išėjusių knygų recenzijų. Pilnai suprantu, kad neįmanoma peržvelgti visko, kas išeina, bet manyčiau, kad bent vieną knygą kas mėnesį būtų galima perecenzuoti. Be to, manyčiau, kad nebūtų per sunku bent paminėti naujai išėjusias knygas. Linkiu sėkmės darbe!

Su pagarba

S. R.

Mielas Redaktoriau,

Smagu, kai "Ateitis' 'graži, bet kai ko dar trūksta. Paskutiniais keliais metais labai gyvai veikia jaunučiai ir jauniai ateitininkai. Ar jų veikla "Ateityje" atsispindi? (Žiūr. šio numerio jaunučių stovyklų aprašymus, **Red).** Ar nebūtų verta skirti pora puslapių kas mėnesį patiems jauniausiems? Čia nėra kalbos apie konkurenciją su "Eglute" — būtų tik gera, kad ir jauniausieji ateitininkai pasijustų šeimos nariais, o tam daug padėtų jiems skiriamas "Ateities" dėmesys.

Su geriausiais linkėjimais

Arūnas Liulevičius

Mielas Redaktoriau,

Dažnai randu, kad Ateityje kas nors patinka, o kartais ir nepatinka. Būtų įdomu pasidalinti nuomonėmis su kitais skaitytojais. Kodėl jūs neatsteigiat "Laiškai Redakcijai" skyriaus?

R.B.

Mielas Redaktoriau,

Pastebėjau, kad per praėjusius penkeris metus (tik tiek laiko esu Ateities skaitytojas) labai sumažėjo Ateities literatūros turinys. Atrodo, kad vis mažiau atsiranda jaunųjų rašytojų mūsų tarpe. Nejaugi vištos tikrai nelekia?

C. S.

Gerbiamoji Redakcija,

"Ateitis" yra jaunimo žurnalas, kurio uždavinys kelti jaunimo dvasią, skatinti siekti idealų. Be to, kaip lietuvių jaunimo laikraštis turi supažindinti jaunuomenę ir su Lietuvos gyvenimu, dalintis lietuvių džiaugsmais ir skausmais.

Iliustracijos daugiausia turėtų būti iš lietuvių jaunimo gyvenimo dabar ir nepriklausomos Lietuvos laikais. Jeigu dedamos nuotraukos iš kitų kraštų ar Amerikos gyvenimo, turėtų būti tik gražios, nes pasaulyje tikrai yra gražių dalykų. Gražių pastatų, muziejų, universitetų, moderniškų viešbučių, bažnyčių yra ir Čikagoje. Čikagoje yra ir labai puikių žmonių. Tuo tarpu Čikagai paskirta "Ateitis" (kodėl ne Vilniui?) įsidėjo nuotraukas gulinčio ant šaligatvio (girto?) "bomo", kažkokio seno apgriuvusio pastato ir t. t. Argi nėra Čikagoje nieko gražesnio? Ar nėra Čikagoje lietuvių jaunimo centro? Ar nėra jokios lietuviškos veiklos ir visuomenės veikėjų, chorų, tautinių šokių grupių, gražiai besireiškiančių jaunuolių?

Kam dėti "bomų" nuotraukas į idealistinio jaunimo žurnalą? Valkatas (bomus) matome gatvėse kasdien, matome jų televizijos ir kinų ekranuose. Apgriuvusių ir pasenusių pastatų, nepasižyminčių jokia ypatinga architektūra, šio krašto miestuose gal net daugiau, negu gražių pastatų. Pro juos kasdien praeiname.

„Ateitis" yra didelis ir retas mūsų namų svečias, todėl ją norime matyti gražiai pasipuošusią. Paskutinis šių metų "Ateities" numeris yra pavyzdys, kokios "Ateities" mes norime. Su linkėjimais.

A. M-ė.

kreivos šypsenos

Šiuo laiku jau yra mokslininkų nustatytas faktas, kad visi žmonių veiksmai alaus motyvuojami; tai ne tik tarp suaugusių, bet ir tarp vaikų...

Visas vaiko gyvenimas (bet kurios lyties) yra žadinimas alaus. Pirmas veiksmas, kuris vaikui įmanomas, yra tvirtas riksmas; mes esame nustatę, kad tai ne kas kita kaip verksmas dėl alaus arba bent dėl kokio nors kito gėrimo. Sekantis vaiko veiksmas — tai gėrimas. Jei jis (ji) negeria alaus, tai tik todėl, kad jo (jos) organizmas dar nepajėgia gerti alaus. Šiuos mes vadiname pradiniais instinktais. Antriniai instinktai randami šaudančių kamščių pamėgime, pamėgime geltonai rudų spalvų, putotų dalykų (kaip muilas) ir t.t. Vaikas instinktyviai savo motiną vadina mama (tai panašu į stiklan pilamo skysčio garsą). Visi gurguliuojantys vaikystės garsai tik padeda įrodyti šitą instinktą.

Didžiausia dalimi visos mokslinės žinios yra pagrįstos sapnais, kurie skaitomi kaip patikimiausia moksliškai įmanoma įrodomoji medžiaga. Mes žinome (tam tikrais būdais, kurie yra per ilgi ir sudėtingi, kad čia išaiškintumėm), kad ir visai maži vaikai sapnuoja apie alų. Ne tik tai: mes net žinome, kad jie apie nieką kitą ir nesapnuoja. Kai vaikas sapnuoja apie laivą ant ežero, kas kita tai gali būti kaip kad alaus simbolis? O ar ne taip pat kai sapnuoja apie lietų, apie upę, jūrą? Viskas geltona ar ruda yra alus. Viskas putota arba žėrinčio yra alus (pvz. riešutas kevale aiškiai vaizduoja alų butelyje). Visa kas juda yra alus, ypatingai greitai šokinėjančiai judantys dalykai, kurie primena "hops". Iš tiesų, mes galime sakyti, kad vaikas negali sapnuoti apie nieką kitą kaip alų. Joks sapnas nėra įmanomas išskyrus apie alų.

Štai pavyzdys. Turėjome pacientę, panelę X. Ji pas mus atėjo didelėje bėdoje. "Mano nervai jau visai pakrikę", ji paaiškino, „aš norėčiau, kad jūs man padėtumėte". Prof. Puplaiškis ją apklausinėjo ir kurį laiką pasekė. Jis atrado, kad ji turėjo prieš einant gulti šepečiuoti plaukus. Šepetys buvo gintaro spalvos ir permatomas. Pacientė prikeldavo šepetį prie lūpų, stabtelėdavo ir tada pradėdavo plaukus šepečiuoti. Ji tai darė visai nesąmoningai. Iš jos atsakymų į prof. klausimus paaiškėjo, kad prieš kelis metus daktaras jai uždraudė gerti bet kokį alkoholį. O ji buvo įpratusi kas vakarą, po vakarienės išgerti stiklą saldaus alaus. Prof. Puplaiškis jai tai išaiškino ir ją tuojau įtikino, kad tai tiesa. Ji pasidavė save gydymui, veikiai vėl buvo visiškai sveika ir galėjo tęsti normalų gyvenimą.

STOVYKLOJE

Mes jaunučiai:

...jį vadinam Jogi, nes jis moka daryti "Yoga". Jis pjausto gyvulius, nes jam įdomu pažiūrėti, kas yra viduje. Jis supjaustė apie 5 varles, 1 gyvatę, 1 ešerį, 1 slieką, 1 pelę, 1 vėžiuką, 1 žvirblį, 1 žiogą, ir 2 buožgalvius.

...vieną dieną po lietaus ėjom ieškoti "fossils" ir mes suradom apie 50 per 20 minučių!

...vakare ėjome prie gražiai papuošto partizano kapo. Čia tikrai nebuvo kas palaidotas...

Ėjom į paskaitas: po medžiu pasirenkam vietą iš kurios būtų lengva su obuoliu pataikyti draugui į kaktą...

Filosofavom:

...gyvenant miestuose retai tenka pamatyti arklius...

..gražiausia vieta stovykloj yra Spyglio ežeras. Nors ten yra gyvačių ir žuvų, mes vistiek einame maudytis...

... visi vabalai tiesioginiai ar netiesioginiai yra naudingi tuo kad valgo vienas kita...

GALVOK!

1. Medžiotojas įlipęs į traukinį buvo konduktoriaus perspėtas:

— Gerbiamasis, šiame traukinyje negalima vežtis daiktų ilgesnių negu vienas metras. Kaip matau, jūsų vežamas šautuvas yra ilgesnis.

— Taip, jis yra ilgesnis, bet aš padarysiu, kad jis būtų ne ilgesnis už vieną metrą.

Ką medžiotojas padarė su šautuvu, jei jis buvo 1.7 metro ilgumo ir buvo nesulankstomas?

Atsakymas: Medžiotojas įdėjo šautuvą į vieno metro kūbinę dėžę.

Paaiškinimas:

Naudojantis Pitagoro teorema, vieno metro kūbo šono įstrižinis ilgis yra $c=\sqrt{1^2+1^2}=\sqrt{2}$, o jo erdvinės įstrižinės, kurios padėtyje šautuvas dėžėje stovėjo, ilgis yra $x=\sqrt{1^2+c^2}=\sqrt{1^2+(\sqrt{2})^2}=\sqrt{3}=1.7$ metro.

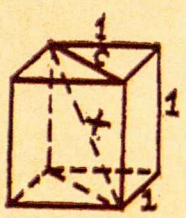

2. Studentas bibliotekoje pastebėjo, kad rašytojo trijų tomų veikale kirmėlė buvo išgraužusi skylę tiesia linija per visus tris tomus nuo pirmojo puslapio, pirmojo tomo iki paskutinio puslapio trečiojo tomo.

Kokio ilgio buvo skylė, jei kiekvienos knygos storis kartu su viršeliais buvo 2-¾ colio, ir jei viršelio storis buvo ⅛ colio?

Atsakymas: 3 coliai.

Paaiškinimas: Kai knyga stovi lentynoje, pirmas jos puslapis yra dešinėje pusėje, o paskutinis kairėje. Tarp pirmo puslapio pirmojo tomo ir paskutinio puslapio trečiojo tomo randasi vienas viršelis trečiojo tomo, visas antrasis tomas ir vienas viršelis pirmojo tomo, iš viso $⅛+2¾+⅛=3$.

ALp(LKA)1786
1962, Nr.7

20.725.68